Griech. Grammatik.

—

Hebräische Grammatik

—

Melanchthonis critica Variorum in N. Gellii N. A. Te. [illegible] Graecum Vergilianum Mantuanum

Weimar, Herzogin Anna Amalia Bibliothek, fol. 66

FULDA LB Hs.

fol. 66.

Weimar HAAB, Fol. 66, Mundlag

Griech. Grammatik

Hebräische Grammatik

Melchior Adam critica Variorum in N. Gallei Vl. A. Te[stamentum] Graecum Lipsiae Mart[inum]

FULDA LB Hs.

fol. 66.

Weiman HAAB Fol. 66, Numelay

Dr. Betty C. Bushey

Hessische Landesbibliothek
Postfach 665
36006 Fulda
Tel: 0661/974921
Fax: 0661/974925
30. 9. 1994

B. Bushey, HLB, Postfach 665, D-36006 Fulda

Herrn
Prof. Dr. Hartmut Hoffmann
Seminar für Mittlere und
Neuere Geschichte
Platz der Göttinger Sieben 5

37073 Göttingen

Lieber Herr Hoffmann,

darf ich Sie wieder um Unterstützung bei der Datierung von einem Fragment bitten? Es geht um den Umschlag der Weimarer Handschrift Fol. 66. Der Text stammt aus dem Buch Iosue: 1^{r} (auf dem Rücken und VD) 1,1-12, 1,14-2,10; 2^{v} (auf dem HD) 10,6-19 (Zeilenenden), 10,23-36. Vorhanden ist ein Doppelbl. (erhalten 38,5 x 36), abgerieben und stark verschmutzt; der untere Rand und die äußere Spalte von Bl.2 mit Textverlust beschnitten; Schriftraum 36 (erhalten) x 26; 2 Spalten; 44 Zeilen erhalten. Die Trägerband selbst ist erst am Anfang des 17. Jhs geschrieben und durfte im ostdeutschen Raum entstanden sein. Möglicherweise ist der Band auch dort gebunden, denn die Pappe der Einbanddeckel wurde z.T. aus Makulatur eines Werkes in lateinischer und polnischer Sprache hergestellt. Weitere Hinweise zu der Geschichte des Bandes kann ich Ihnen noch nicht geben. Mich interessiert auch viel mehr, wo das Fragment herkommen könnte und wie Sie es datiern würden. Ich würde mich sehr freuen, von Ihnen zu hören, und danke Ihnen schon im voraus für Ihre Mühe.

Frau Heyne läßt Sie ganz herzlich grüßen und legt einen Mikrofilm von Marburg, Ms. 66, Hinterspiegel, bei.

Mit den besten Wünschen und herzlichen Grüßen
Ihre

Betty Bushey

dñs deus noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris. non derelinquat nos neque abiciat nos. ut declinet cor nostrum ad se. ut ambulemus in omnibus viis eius. et custodiamus mandata eius. et iudicia eius. quæ præcepit patribus nostris. Et sint verba mea hæc quibus deprecatus sum coram domino. appropinquent domino deo nostro die ac nocte. ut faciat causam servi sui et causam populi sui Israel per singulos dies. ut cognoscant omnes populi terræ quia dominus ipse est deus et non est alius. Sit cor vestrum perfectum cum domino deo nostro. ut ambuletis in præceptis eius. et custodiatis mandata illius sicut et hodie. Et locutus est rex et omnis populus coram domino. Et immolavit Salomon victimas pacificorum quas immolavit domino. mactavit mille boves et centum viginti millia arietum. Sic dedicaverunt rex et omnes filii Israel templum domini. In die illa sanctificavit rex medium atrium quod erat ante templum domini. fecit enim ibi holocaustum et sacrificium et adipem pacificorum. quia altare æreum quod fecerat Salomon in conspectu domini non poterat capere holocaustum et sacrificium et adipem pacificorum. Tulit igitur Salomon sollemnitatem in tempore illo et omnis Israel cum eo. cœtus grandis nimis. ab introitu Emath usque ad torrentem Ægypti. coram domino deo nostro septem diebus et septem diebus. quatuordecim diebus. Octavo autem die dimisit populum. Et benedixerunt regi. et abierunt in tabernacula sua lætantes et alacres corde super cunctis bonis quæ fecerat dominus David famulo suo et Israel populo suo.

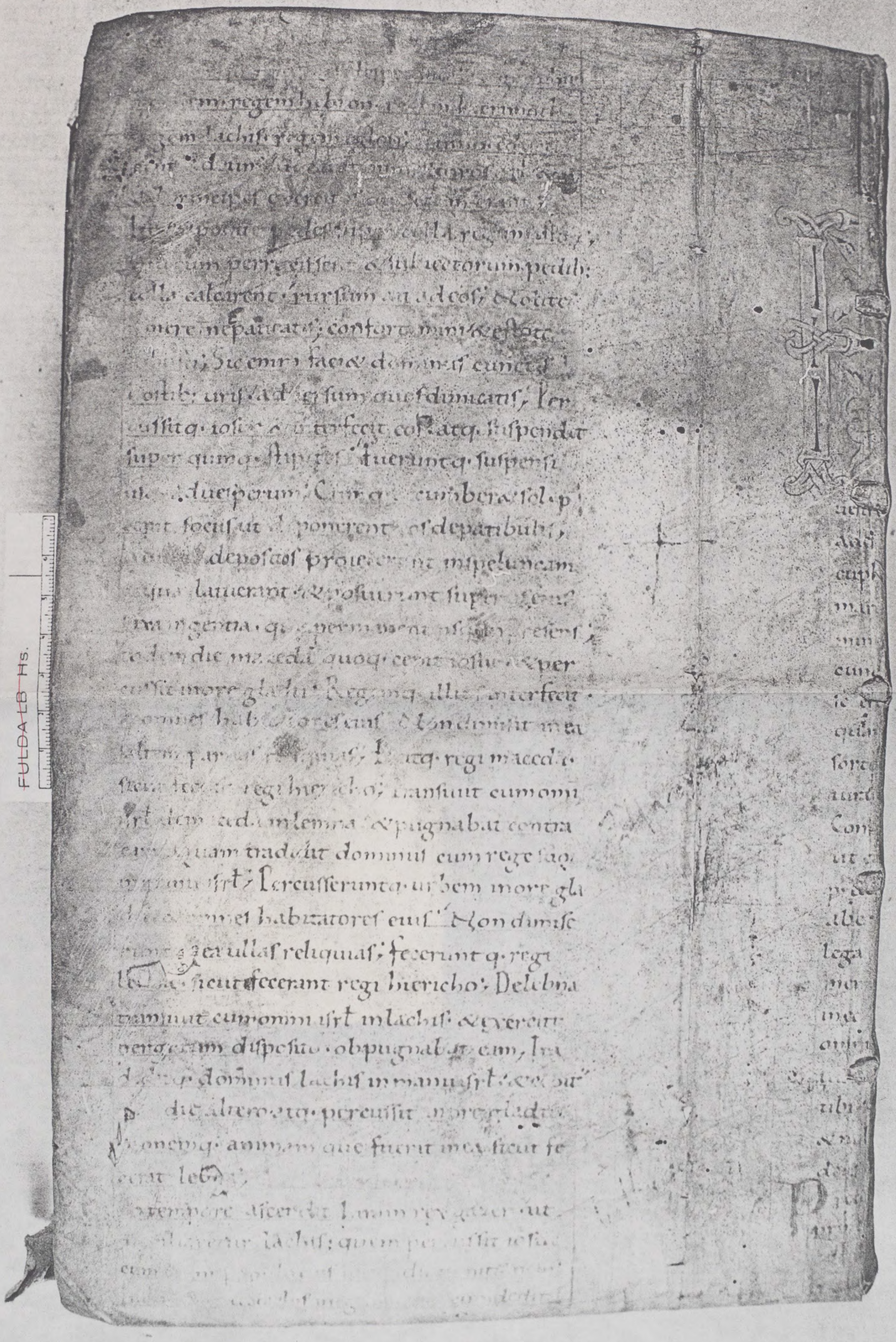
Factum est autem cum complesset Salomon ædificare domum domini et domum regis et omne quod optaverat et voluerat facere. apparuit ei dominus secundo sicut apparuerat ei in Gabaon. Et dixit ei dominus. Exaudivi orationem tuam et deprecationem tuam qua deprecatus es coram me. sanctificavi domum hanc quam ædificasti ut ponerem nomen meum ibi in sempiternum. et erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus. Tu autem si ambulaveris coram me sicut ambulavit David pater tuus in simplicitate cordis et in æquitate. ut facias omnia quæ præcepi tibi. et legitima mea et iudicia mea custodieris. dabo regnum tuum super Israel sicut locutus sum David patri tuo dicens. Non auferetur de stirpe tua vir qui sedeat super solium Israel. Si autem aversi fueritis vos et filii vestri a me. et non custodieritis mandata mea et cæremonias meas quas proposui vobis. sed abieritis et servieritis diis alienis et adoraveritis eos. auferam Israel de terra quam dedi eis. et templum quod sanctificavi nomini meo abiciam de conspectu meo. et erit Israel in proverbium et in fabulam cunctis populis. Templum hoc excelsum quicumque transierit per illud stupebit et sibilabit. et dicent. Quare fecit dominus sic terræ huic et templo huic. Et respondebunt. Eo quod dereliquerint dominum deum suum qui eduxit patres eorum de terra Ægypti. et apprehenderint deos alienos. et adoraverint eos et servierint eis. Propterea adduxit super eos omne malum hoc.

Post viginti autem annos quibus ædificavit Salomon duas domos. domum domini et domum regis. in quibus fecerat omnia quæ voluerat. dedit rex Salomon viginti urbes terræ Galilææ Hiram regi Tyri. eo quod ministrasset ei cedros et abietes et aurum per omnem voluntatem eius. Egressus est ergo Hiram de Tyro ut videret urbes quas dederat ei Salomon. et non placuerunt ei. Et dixit. Quæ sunt urbes istæ quas dedisti mihi frater? Et vocavit eas terram Chabul usque in præsentem diem. Misit autem Hiram ad regem centum viginti talenta auri. Et retulit rex Salomon quæ ædificaverat Hiram in Tyro. et in Sephoris. et in Galaad. et in Gaulon. et in Asor. et in Mageddo. et in Gazer. et in Bethoron inferiore. et in Baalath. et in Thadmor in deserto. et in omnibus urbibus horreorum quæ habuit Salomon. et in urbibus quadrigarum. et in urbibus equitum. et omnia quæ voluit Salomon ædificare in Hierusalem. et in Libano. et in omni terra ditionis suæ. Omnem populum qui remanserat de Amorræo. et Hetthæo. et Pherezæo. et Hevæo. et Iebuseo. qui non erant de filiis Israel. filios eorum qui remanserant post eos in terra. quos nimirum non consumpserant filii Israel. fecit Salomon tributarios usque in præsentem diem. De filiis autem Israel non posuit Salomon servire quemquam. sed erant viri bellatores. et principes ducum eius. et tribuni. et duces quadrigarum. et equitum eius. Hi erant principes præfectorum qui præerant operibus Salomonis. quingenti quinquaginta qui imperabant populo qui faciebat opus. Filia autem Pharaonis ascendit de civitate David in domum suam quam ædificaverat ei Salomon. tunc ædificavit Mello et complevit maceriam civitatis David patris sui. Tribus autem vicibus per annum offerebat Salomon holocausta et pacifica super altare quod ædificaverat domino. et adolebat incensum coram domino. postquam perfecta est domus. Classem quoque fecit rex Salomon in Asiongaber quæ est juxta Ailath in littore Rubri maris in terra Idumææ. Misit autem Hiram in classe illa servos suos nautas gnaros maris cum servis Salomonis. Et navigaverunt in Ophir. tulerunt inde aurum quadringenta et quinquaginta talenta. et attulerunt regi Salomoni.

Regina autem Saba audita fama Salomonis in nomine domini venit tentare eum in ænigmatibus. Et ingressa est Hierusalem cum magno comitatu. et camelis portantibus aromata et pretiosos lapides nimiam quoque copiam auri. et cum venisset ad Salomonem locuta est ei omnia quæ habebat in corde suo. Et exposuit ei Salomon universa quæ proposuerat. non fuit sermo quem rex ignoraret et non exponeret ei. Videns autem regina Saba cuncta sapientiæ Salomonis. domum quoque quam ædificaverat. et cibos mensæ eius. habitacula servorum. et ordines ministrantium. vestes eorum. pincernas. et holocausta quæ offerebat in domo domini. non habebat ultra spiritum. Et ait ad regem. Verus sermo fuit quem audivi in terra mea de sermonibus tuis et de sapientia tua. et non credebam narrantibus mihi donec ipsa venirem et oculis meis cernerem. et probarem quod dimidium non fuerit narratum mihi. major est sapientia et opera tua quam fama quam audivi. Beati viri tui. et beati servi tui qui stant coram te semper et audiunt sapientiam tuam. Sit dominus deus tuus benedictus. qui voluit te ponere super solium suum regem domino deo tuo. Quia deus tuus dilexit Israel ut constituat eum in sempiternum. idcirco posuit te super eos regem. ut facias judicium et justitiam. Dedit autem regi centum viginti talenta auri. et aromata multa nimis. et lapides pretiosos. Allata sunt quoque ligna thyina et lapides pretiosi ab Ophir. Fecitque rex ligna thyina gradus domui domini et regiæ domui. et citharas et psalteria cantoribus. Nec unquam postea tanta lignorum thyinorum copia allata est. nec visa usque in præsentem diem. Rex autem Salomon dedit regi Saba omnia quæ voluit petitione sua. præter ea quæ ei dare debuit de munificentia sua. Reversa est igitur et abiit in terram suam cum servis suis.

Weiman. HAAB, Fol. 66, Rundlay

FULDA LB Hs.

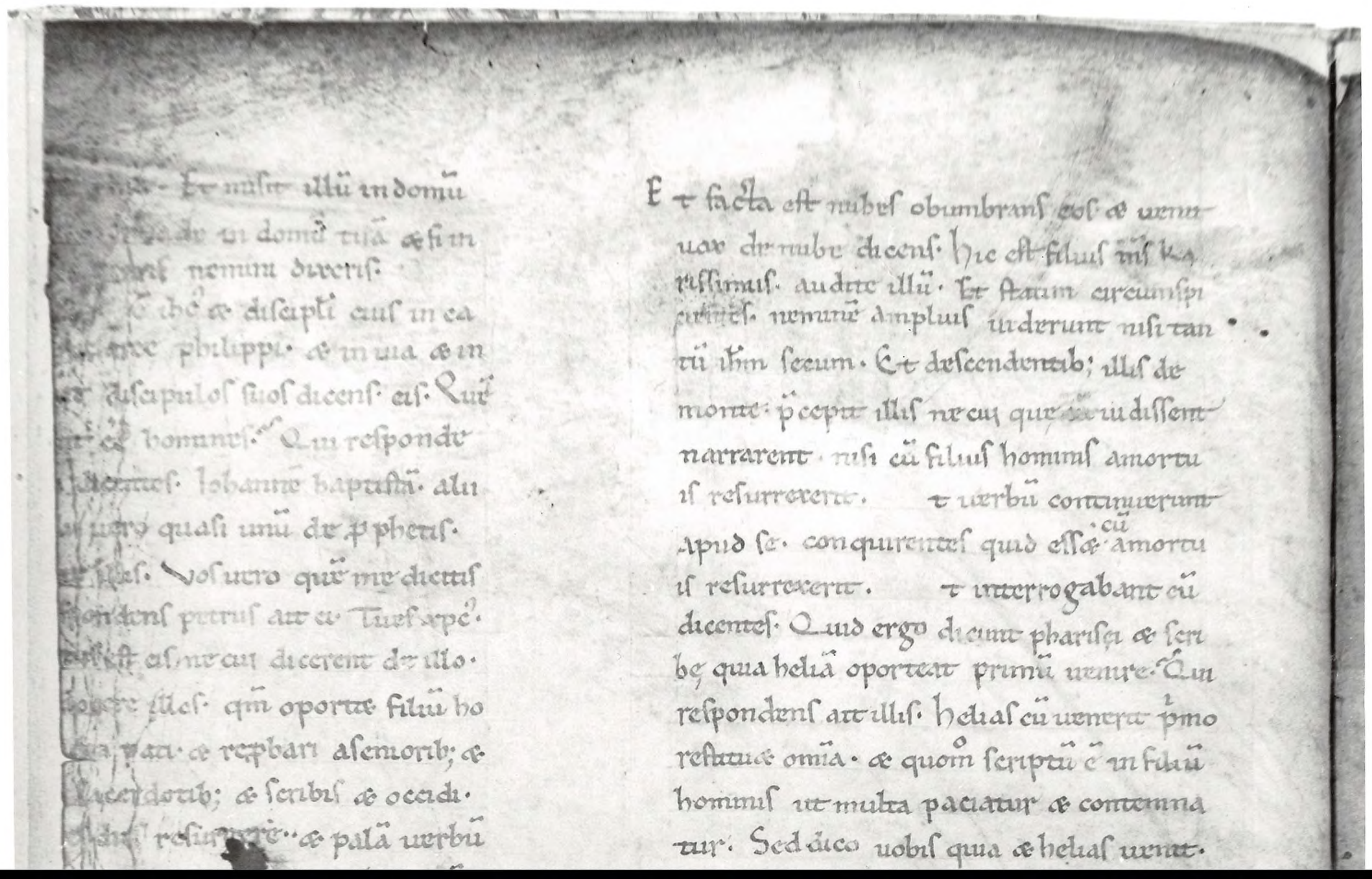
Weimar, HAAB, Fr. 66, Mundlag

FULDA LB Hs.

Weimar HAAB, Fol. 66, Mundlag

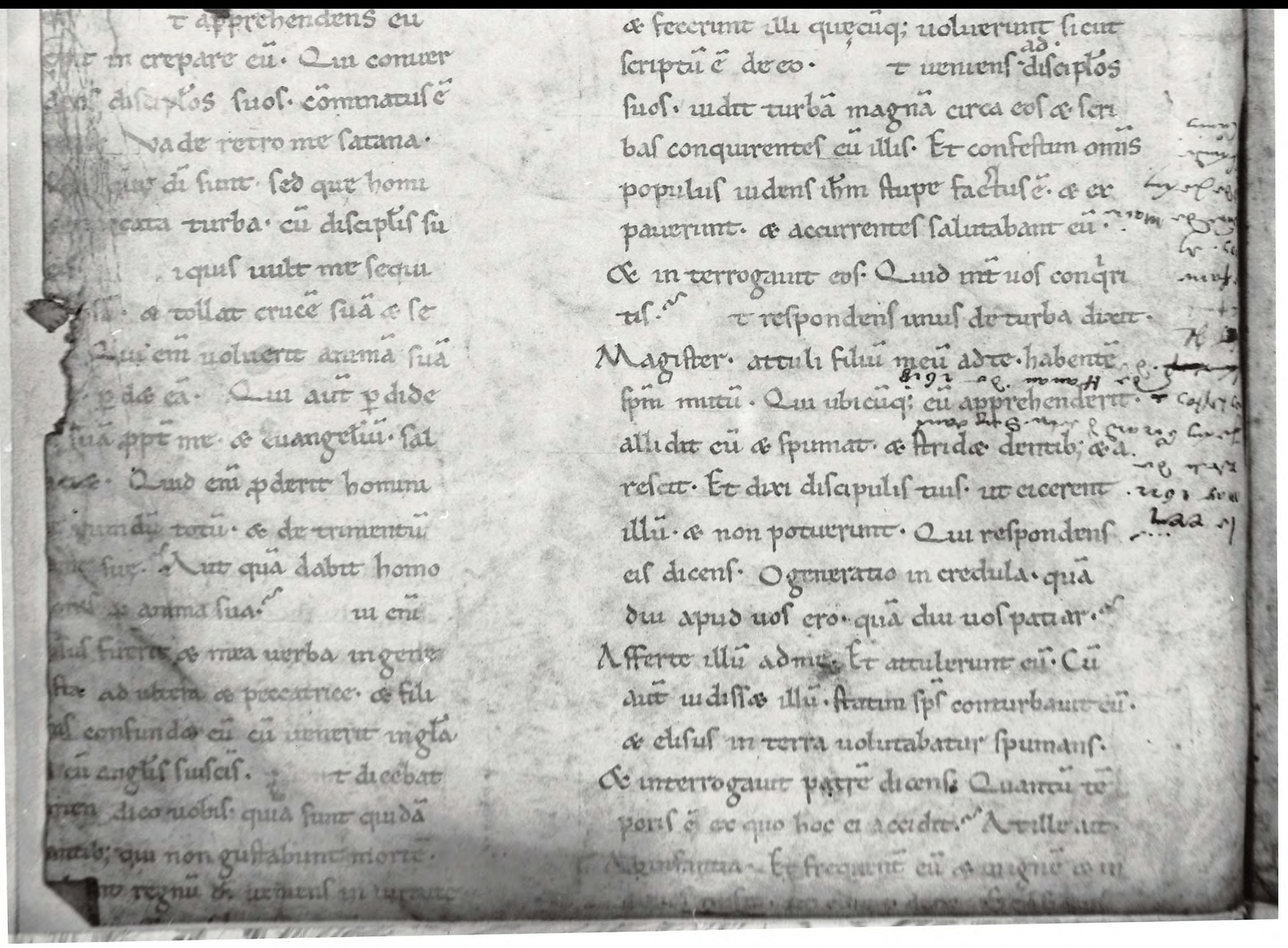
Goslar

Weimar HAAB. fol. 1a, fol. 1v

… et nullu illu in domu
… in domu tua & si in
… nemini dixeris.
… & discipli eius in ea
… philippi & in via & in
… discipulos suos dicens. eis. Quem
… homines. Qui respondes
… dicentes. Iohannem baptistam. alii
… uero quasi unum de pphetis.
… illis. Vos uero quem me dicitis
… respondens petrus ait ei. Tu es xpc.
… est ait illis ne cui dicerent de illo.
… filius. quia oportet filium ho
… pati & reprobari a senioribus &
… principibus & scribis & occidi.
… resurgere. & palam uerbum

Et facta est nubes obumbrans eos & uenit
uox de nube dicens. Hic est filius meus dile
ctissimus. audite illum. Et statim circumspi
cientes. neminem amplius uiderunt nisi tan
tum ihm secum. Et descendentibus illis de
monte. precepit illis ne cui quae uiderant
narrarent. nisi cum filius hominis a mortu
is resurrexerit. Et uerbum continuerunt
apud se. conquirentes quid esset cum a mortu
is resurrexerit. Et interrogabant eum
dicentes. Quid ergo dicunt pharisei & scri
bae quia heliam oportet primum uenire. Qui
respondens ait illis. helias cum uenerit primo
restituet omnia. & quomodo scriptum est in filium
hominis ut multa patiatur & contemnatur. Sed dico uobis quia & helias uenit.

Weimar HAAB Fol. 1a. fol. 1v

Erforderliche Reproduktionserlaubnis
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

Weimar HAAB. qū. 39, f. 26ra

nascitur. & absq omī peccato exat uictu in
mundo. & pignorationib; suis. facies orationē dnō
audiui. auditionē tuā & sic incipit
timui. Dnē opus tuū. in medio annoꝝ uiuifi
ca illud. Lxx. Dnē audiui auditū tuū. & timui
Dnē consideraui opera tua. & obstupui. in medio
duoꝝ animaliū cognoscēris. Ebreꝰ iuxta hīstō
riā. ita hunc locū explanant. Dnē audiui audi
tionē tuā. & timui. Audiui inquit penas. quas
nabuchodonosor & diabolo preparasti. in quib;
dixisti ei. ux qui multiplicat nō sua. & secundo
ux. qui congregat auariciā malā domui suę.
& tercio ux. qui edificat ciuitatē in sanguinib;.
& preparat urbē in iniquitatē. & quarto ux.
qui potū dat amico suo. mittens fel suum &
uinebrians. & quinto ux. qui dicit expgiscere.
surge. lapidi tacenti. & sicut timore pterriti fu-
git draco magnus. tantis uulneribꝰ confodien
tes. sic deprecor dnē. ut qđ promisisti expleas. &
finito tēpore. reddas xpm tuū. Tu enī dixisti.
qui adhuc uisus fuit. & apparebit in fine. &
nō mentiet.

Erfassen des reproduzierten Archivguts
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

ostenderet. & significat qđ de sermone eruditi
uiri uenit noticia filii dī. Qđ autē in quibusdā
exemplaribꝫ legit. dē libano ueniet. & sēs de
monte umbroso & condenso. hunc habet sensū
libanus ē mons fenicē. altissimus excelsis. & in
putribilibꝫ atq; aromaticis insignis arboribꝫ.
de quibꝫ etiā tēplū dnī. in hierosolimis factū
scriptura testat. unde solet in scripturis. nōnūqvā
ipsū quoq; tēplū. libani uocabulo designari.
Hunc ē enī illud zachariē. de uentauro aduersus
eī exercitu chaldeoꝝ. aperi libane portas tuas. &

Weimar,
Herzogin Anna Amalia Bibliothek,
Q 39, 30

ticapeſſeffica mertamur: per gram & miſericor
diam dñi nr̄i ihu xp̄i. per quem. & cum quo
dō patri gloria & imperium: una cum sco spu
in ſecula ſeculorum. Amen. Explicit

Miraculum de quodam iudeo

Non incompetenter edere arbitror illud
quod accepimus quodam hebreo dicta refe
rente: neq; enim non deo putabitur eſſe ue̅ru
quia teſtificatione fortaſſis emula. p̄ animi
corum ora certa ratio. uera inter locutione

Weimar,
Herzogin Anna Amalia Bibliothek,
Q 39, 24 f

luſtratur: ut diei noctiſq; uicuſſitudine. & numerositas temporum dinoſcatur: & poſt diurnum laborem requies miſeris mortalibus prebeatur. Tempora alternis uicibus immutantur: frondeſcunt ſiluæ. amoenantur campi. prata uirescunt. animantia cuncta diuerſis uſibus procreata edunt foetus. parentem imperio obſequia ſeruant. ſcatent fontes. amnes fluunt. infractus terminis maria coercentur. Gaudet poſt hiemem uerna temperies. eſtatis flagrantia decoquit meſſes. autumnitas temulenta ſuas exhibet ubertates. hieme martian

Weimar,
Herzogin Anna Amalia Bibliothek,
Q 39, 179r

ymnū uictorię dn̄o concinat dicens. cantabo dn̄o ·
gloriose enī honorificatus ē Incip̄ canticū abacuc
Oratio abbacuc ppt̄ ignorantiā lxx · V ppheţ
Oratio abbacuc prophetæ cū cantico ·
Legimus in xvi^to psalmo · oratio dd · & in lxxxviii ·
oratio mor̄si hominis dī. & in ci · oratio pauper̄
cū anxius fuerit · & cor̄ā dn̄o effunderit preces̄
suā. & sicubi alibi nomen orationi⁹ inferr̄. ac
tamen nullo loco cū cantico legit̄. & nescio an
decens sit orare cū cantico · nisi forte iuxta lxx ·
orare dicamus ppheta p aduentu xpi. & hoc ipsū

Weimar, Herzogin Anna Amalia Bibliothek, Q 39, 25[r]

Weimar HAAB. 9°. 39, f. 126ᵃ

panē pauperi· ubi nemo mendicat. non ſuſci
pies peregrinū· ubi omīs in patria ſua uiuunt.
non uiſitabis egrū· ubi omīs ꝑpetuo ſani ſunt.
non uesties nudū· ubi omīs eterna luce uestiti
ſunt. non ſepelies mortuū· ubi omīs ſine termi
no uiuunt· Nectamen iſta non agens· nihil ages.
uidebis eū quē deſiderasti. & ſine defectu lau
dabis· iſtū accipies fructū· tunc erit una illa
quā petisti· Unā peti a dnō· hanc requirā. ut
inhabitē in domo dnī· ꝑ omīs dies uitæ meæ·
Et quid ibi facies· ut contēplerīs delectationē
dnī· & laudetur in portis uis eius· Beati qui
habitant in domo tua· in ſeta ſcōrū lauda
bunt te·

Dſ amet puellā clarā & benuolā· Dſ amet puellā
Quæ ſit mente nobilis· ac amico fidelis· dſ am
Conſtans· gēmis ſimilis· atq; claris metallis Dſ am
Candidior nuis· dulcior eſt & fauis· Dſ amet
Cedunt illi roſæ· ſimul atq; liliæ· Dſ amet
Cedunt flores· cuncti amant illā ſci Dſ am

Erforderliche Reproduktionserlaubnis
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

Pollet nēpe terris luna uelut in cælis Dſam
Solus quippe radios uincit illa feruidos Dſam
Unde rogo puella uelis scire talia Dſam
Quæ sit illi dignitas. cui manet caritas. Dſam
Quæ sit illi gſta. quæ n̄ extat pfida. Dſam
Stringe tuū animū. iunge tuū amicū. Dſam
Qui tibi noctu dulcia dare posset oscula. Dſam
Molles & amplexus. uerosq; & affectus. Dſam
Uale uale puella omniū dulcissima Dſam
Uale iā p̄ euū. xp̄c sit tecū Dſam
Omēs dicant amen. qui in cælo poscus requiē Dſ

De lapsu uirginū. beati hieronimi epta ad

Quid tacēs anima. quid Susannam
cogitationibus ęstuas. quid non
erumpes in uocem. & mentis tuæ
ęxpones ardorē. ut aliquod solatiū capias.
Hoc plane. hoc erit quasi remediū quoddā
ęgritudinis tuæ. si aperto ore. conceptū
digeras scelus. Nam & ulcus tumide supe
ratum. cum fuerit apertum euaporans.

Et quid agis

Weimar HAAB. qu. 39, f. 126v

54

Weimar HAAB. 9°. 31. 1. 157ᵛ

Quæ cum xpō uiuit incœlis: in hominum quoq; ore uersatura est. Transi & presens: & ās: sequentur sęcula post futura. quæ sine amore: sine inuidia iudicabunt. Inter paulam eustochiumq; nomen: media ponitur: numquam inimicę mortua est libris: audiet semper me loquentē. & cum sorore & cū matre.

Explanatio quadragesimi quarti psalmi

Scio me principia in xpō filia apleriscq; reprehendi. quod interdū scribā ad mulieres: & fragiliorem sexum maribus preferam. & idcirco debeo primum obtrectatoribus meis respondere: & sic uenire ad disputaciunculam quā rogasti. Siuuri de scripturis quererem: mulieribus non loquerer. Si barach ire uoluisset & ad proelium: debbora deducat hostibus non triumphasset. Hieremias carcere cludatur: & quia pertuarus isset uirū non receperat: pphā mē: holda est mulier suscitatur. Sacerdotes & pharisei crucifixerunt filiū dī: & maria magdalena plorat ad crucē: unguenta parat: quærit in tumulo: ortulanū inter rogat: dnm recognoscit: pergit ad apłos: resurrectum nuntiat: illi dubitant: illa confidit Vere

Erforderliche Reproduktionserlaubnis
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

GENERATIONIS IHV XPI
FILII DAUID · FILII ABRAHAM · ABRAHĀ
GENUIT ISAAC · ISAAC AUTEM · GENUIT IA
COB · IACOB AUTEM · GENUIT IUDAM ET
FRATRES EIUS · IUDAS AUTEM · GENUIT
PHARES ET ZARA DE THAMAR · PHARES
AUTEM · GENUIT ESROM · ESROM AUTEM ·
GENUIT ARAM · ARAM AUTEM · GENUIT
AMINADAB · AMINADAB AUTEM · GENUIT
NAASSON · NAASSON AUTEM · GENUIT SAL
MON · SALMON AUTEM · GENUIT BOOZ DE
RACHAB · BOOZ AUTEM · GENUIT OBED
EX RUTH · OBED AUTEM · GENUIT IESSE ·
IESSE AUTEM · GENUIT DAUID REGEM ·
DAUID AUTEM REX · GENUIT SALOMONĒ
EX EA QUAE FUIT URIAE · SALOMON AUT ·
GENUIT ROBOAM · ROBOAM AUTEM · GE
NUIT ABIA · ABIA AUTEM · GENUIT ASA ·
ASA AUTEM · GENUIT IOSAPHATH · IOSA
PHATH AUTEM · GENUIT IORAM ·
IORAM AUTEM · GENUIT OZIAM · OZIAS
AUTEM · GENUIT IOATHAM · IOATHAM

2 Weimar

Nationale Forsøgs- +

Sedimentatte

Ms. Fre. 1

1.1

Weimar HAAB Fol. 1, f. 192

NEC PEPERIT FILIUM SUUM PRIMOGENI
TUM · ET UOCAUIT NOMEN EIUS IHM ·

Cum ergo natus esset ihs in bethleem iudaeae in diebus herodis
regis · ecce magi ab oriente uenerunt hierosolimam dicentes ·
Ubi est qui natus est rex iudaeorum · Uidimus enim stellam
eius in oriente · et uenimus adorare eum · Audiens autem
herodes rex turbatus est · et omnis hierosolima cum illo ·
Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas po
puli · sciscitabatur ab eis ubi xps nasceretur ·

A tilli dixerunt ei · In bethleem iudaeae · Sic enim scriptum
est per propheta · Et tu bethleem terra iuda nequaquã
minima es in principibus iuda · Ex te enim exiet dux · qui
regat populum meum israhel ·

Tunc herodes clam uocatis magis · diligenter didicit ab eis
tempus stellae quae apparuit eis · Et mittens illos in beth
leem dixit · Ite et interrogate diligenter de puero · et cum in
ueneritis renuntiate mihi · ut et ego ueniens adorem eum ·
Qui cum audissent regem · abierunt · Et ecce stella quam
uiderant in oriente antecedebat eos · usque dum ueniens
staret supra ubi erat puer · Uidentes autem stellam · gauisi
sunt gaudio magno ualde · Et intrantes domum · inue
nerunt puerum cum maria matre eius · Et procidentes ·
adorauerunt eum · Et apertis thesauris suis · obtulerunt
ei munera · aurum · tus · et myrrham · Et responso accepto

Weimar
HAAB

I-C 1

fol. 19r

Urheberrechtlich reproduktionsrechtlich geschützt für die
Nationalen Forschungs- und Gedenkstätten in Weimar

manifestaun et uisu. Et ideo cu anglis IN
Communicantes et diem sacratissimu celebrantes
quo beate marie intemerata uirginitas huic
mundo edidit saluatore Sed et memoria uener.
Huius nos dne sacramenta nouitas semper A
talis instauret cui natiuitas singularis humanam
repulit uetustatem. Per eundē. ALI
Sacrasti dne familiam tuam muneribus sacris.
eius qs intercessione semp nos refoue cuius
sollemnia celebramus. Per. IN
IN OIE SCO.
CONCEDE QS
OMPS DS. UT NOS UNIGENITI
tui noua per carnem natiuitas libe
ret. quos sub peccati iugo uetusta
seruitus tenet. Per eundē dnm nrm. SECR
Oblata dne munera noua unigeniti tui natiui
tate sctifica. nosq; a peccatorū nrorum maculis
emunda. Per eundē PREFAT
Deus qui nos. Quia per incarnati uerbi. IN
Communicantes et diē sacratissimu. Sed et mem
Prs qs omps ds. ut natus hodie AD CO
saluator mundi sicut diuine nobis generis
nis est auctor. ita et immortalitatis sit ipse lar
gitor. Qui tecu uiuit et regnat.

GHOS. HERZOGL. BIBLIOTHEK WEIMAR

Weimar, HAAB, Fol 4396 (46)
1v

edebrandi quabeam [illegible] congrui
ratibus mundo edidit salutem nam xpus
dum ipse sed a bñficiis augeri dignatus
unus eusdem dñi nri ihu xpi. Sed a beato
Da nobis qs dne ds nr. ut qui natum AD CO
tate dni nri ihu xpi nos frequentare gaudem.
dignis conuersationibus ad eius mereamur pu
ritate consortium. Qui tecu.

OBLATA SCDA PRIMO MANE.

AQS OMPS DS. UT QUI NOUA
incarnati uerbi tui luce pfundim. hoc in
nro resplendere opere quod pfidem fulgere in
mente. Pcande dnm. OE SCA ANA

DA QS OMPS DS. UT QUI BEATAE ANASTA
sie martyris tue sollemnia colimus. eius apud
te patrocinia sentiamus. P SECRETA.

MUnera nra dne qs natiuitatis hodierne mysteriis
apta pueniant. ut sicut homo genitus idem
refulsit ds. sic nobis hec terrena substantia con
ferat quod diuinum est. Pcande. ALIA

Accipe qs dne munera dignanter oblata. ac bea
tę anastasie suffragantibus meritis ad me salutis
auxilium puenire concede. P PRECE

DEcanne os. Quia nat[illegible] hodie ut
[illegible]

Weimar, HAAB, Fol 4396 (46)
1r

Weimar

Fol 439b (46)

Sakramentar, Fragment

Pergament • 2 Bl. • jetzt bis 22,2 x 20 • St. Gallen oder Regensburg • 11. Jh., 2. Viertel

Rest eines Doppelblattes als Einbandspiegel benutzt; Bl.2 jetzt 20 x 9; Einschnitte für 4 Buckel • Schriftraum 20 x 15 • 26 Zeilen • karolingische Minuskel, Auszeichnungsschrift Capitalis rustica in Rot bzw. Braun • qualitativ hochwertiger Buchschmuck: 1- bis 3zeilige Initialen in Rot mit goldenen Punkten im Binnenfeld, die Punkte mit roter Umkreisung und rotem Pünktchen in der Mitte • 1^{v} 6zeilige Spaltleisteninitiale des Goldschmiedetyps auf grünem und violettem Polstergrund, rote Konturzeichnung mit Gold gefüllt • neuzeitlicher Pappeinband mit Stempel des Buchbinders Adolph Oßwald in Weimar; aufbewahrt in dem Kasten Fol 439b.

Die Schrift der Hs. erinnert an Berlin, SBB-PK, Ms. theol. lat. qu. 3, Ms. theol. lat. qu. 15 und Ms. theol. lat. oct. 1, vgl. FINGERNAGEL, Berlin SBB-PK, III,1,1, Nr.67-70 (Abb. Bd.III,1,2, Nr.190-212), für Minden geschrieben, möglicherweise in St. Gallen angefertigt; HOFFMANN, Buchkunst I, S.374 (Abb. Bd.II, Nr.188) schreibt Berlin, Ms. theol. lat. qu. 3 dem St. Gallener Kalligraphen A zu. Ähnlichkeit der Schrift besteht auch zu Baltimore, Walters Art Gallery, W 8, nach HOFFMANN, Buchkunst I, S.279f. (Abb. Bd.II, Nr.117) in Regensburg entstanden • verwendet als Einbandspiegel für einen Band 29 x 20,5 • in dem Verzeichnis in dem Kasten Fol 439a keine Angaben zum Fundort.

1^{r}-2^{v} **[Sakramentar]**, Fragment.

Textbestand: (1^{r-v}) Vig. nat. dni. - Nat. dni.; (2^{r-v}) Vincentius [22. 1.]; Emerentia, Macharius [23. 1.]; Conversio Pauli [25. 1.]; Agnes [28. 1.].

Photos unter „Weimar" vorhanden

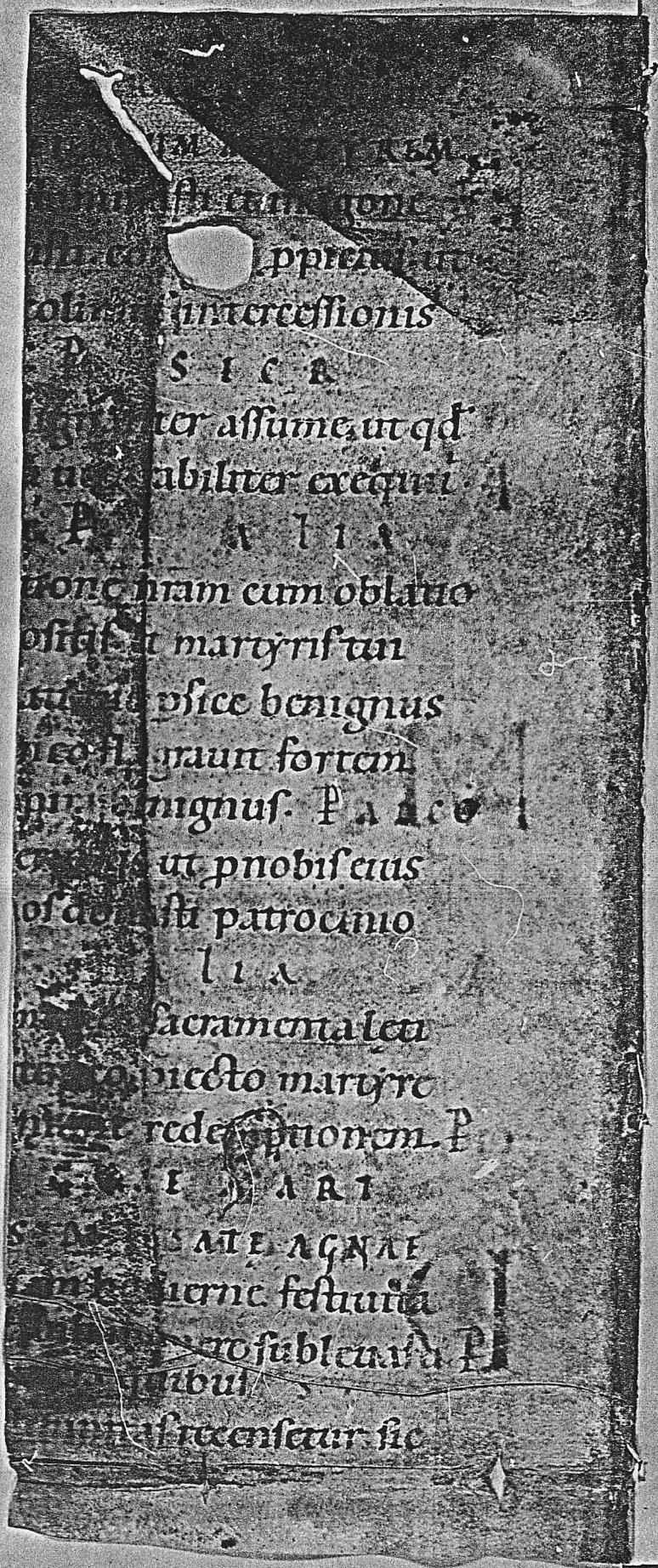
22.10.98

Frau
Dr. Betty C. Bushey
Gesamthochschul-Bibliothek
Brüder-Grimm-Platz 4a
34117 Kassel

Sehr verehrte Frau Dr. Bushey,

das Fragment Fol. 439b Nr. 46 habe ich schon in Weimar gesehen, und ich besitze zum Glück auch ein ganz gutes Photo von der Seite mit der Initiale. St. Gallen oder Regensburg muß ich Ihnen leider ausreden (wenngleich ich konzediere, daß man an eine entfernte Ähnlichkeit mit dem Regensburger Othlostil denken kann). Ich bin sicher, daß das Fragment aus keinem der beiden Skriptorien stammt. Vielleicht ist es in Straßburg entstanden. Dort ist die Schriftentwicklung um die Mitte und in der 2. Hälfte des 11. Jhs. nicht gut zu verfolgen, vor allem mangelt es an eindeutig lokalisierbaren Beispielen. Aber der Straßburger Kalender in Wolfenbüttel 84 Aug. fol. ist um 1100 immer noch in diesem, inzwischen nur wenig gewandelten Stil geschrieben. Daher würde ich auch eine Datierung des Weimarer Fragments in die 2. Hälfte des 11. Jhs. noch für möglich halten.

Mit allen guten Wünschen
Ihr

Weimar, HAA 5, Fol 439b (46) 2V

anuſ beat[illegible]
ubeamur [illegible]
p[illegible]
tuear[illegible]
nriſ coꝛdibuſ eim dilec
dam ꝑquam ſcs marty
corporis tormenta dc
F ac qs dnc ds noſter m
tuo martyre tuo ꝑpli
gaudere quia ꝑpetua
bonoꝝ omniū ſeruia

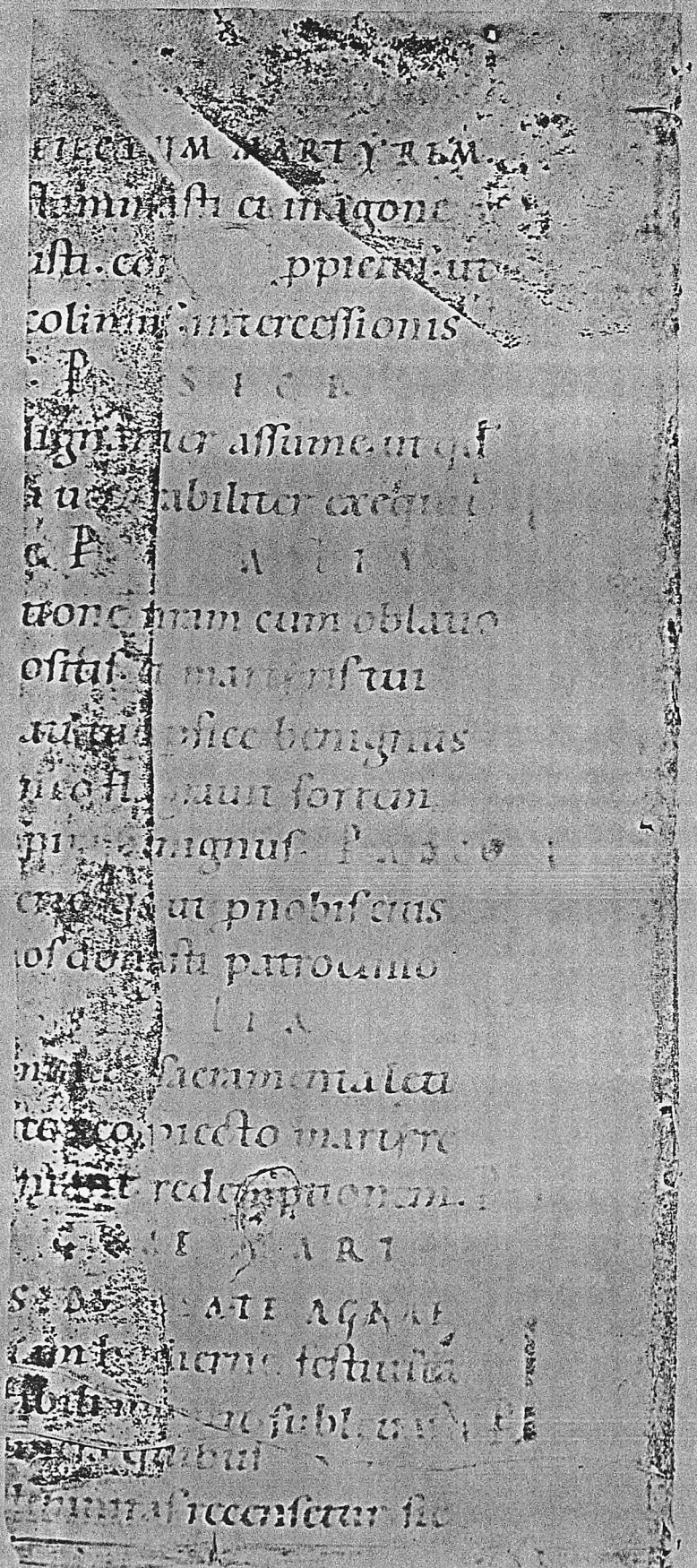
INNAT̄ .S. I

MAIESTATI TUE NC
tuoꝝ emerentiaq̄
beata conciliet ut qui
nriſ offendimuſ iuſtor
Accepta tibi ſit dne ſacra
oblatio ꝓ tuorum bon
tuſ ſe ꝓcepiſſe inꝛibuꝫ
O martyrum tuoꝝ nos d
a quoꝝ [illegible]cbramuſ m

IN CONUER

DS QUI UNIUERSA
apli ꝑdicatione do
cui hodie conuocatio
ad te gradiamur ꝑ

Weiman, HAAB, Fol 4396 (461)

Weimar, HAAB, Fol 439 b (46) 2v

edebrantes qua beate mater intemerata virgini
tas huic mundo edidit salutem hanc xpm
dnm nrm. Sed a monomam uenerans ac imp
tas eiusdem gloriose semper uirginitatis
tatis eiusdem dei et dñi nri ihu xpi. Sed et beato

DA nobis qs dne ds nr. ut qui natiui AD CŌ
tate dñi nri ihu xpi nos frequentare gaudem
diquis conuersationibus ad eius mereamur pti
pare consortium. Qui tecū.

OMISSA SCDA PRIMO MANE.

DA QS OMPS DS. UT QUI NOUA
incarnati uerbi tui luce pfundim. hoc in
nro resplendeat opere quod pfidem fulget in
mente. Peundē dnm. DE SCA ANASTASIA

DA QS OMPS DS. UT QUI BEATAE ANASTA
sie martyris tue sollemnia colimus. eius apud
te patrocinia sentiamus. P SECRETA.

MUnera nra dne qs natiuitatis hodierne mysterijs
apta pueniant. ut sicut homo genitus idem
refulsit ds. sic nobis hec terrena substantia con
ferat quod diuinum est. Peundē. ALIA

Accipe qs dne munera dignanter oblata. et beate
anastasie suffragantibus meritis ad nre salutis
auxilium puenire concede. P PREF

VEre dignum. Quia nri saluatoris hodierna
festa pcessit. que dies nobis

Weimar. HAAB., Fol. 439 b Nr. 96, fol. 1r

Erforderliche Reproduktionserlaubnis
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

manifestauit et uisu. Et ideo cū anglis INF
Communicantes et diem sacratissimū celebrantes
quo beate marie inuiolata uirginitas huic
mundo edidit saluatorē. Sed et memoriā uener.
Huius nos dñe sacramēti nouitas semp na AD CO
talis instauret cui natiuitas singularis humanam
repulit uetustatem. Per eundē. ALIA
Sacrasti dñe familiam tuam muneribus sacris.
eius qs intercessione semp nos refoue cuius
sollemnia celebramus. Per IN DIE SCO.

CONCEDE QS
OMPS DS. UT NOS UNIGENITI
tui noua per carnem natiuitas libe
ret. quos sub peccati iugo uetusta
seruitus tenet. Per eundē dnm nrm. SECR
Oblata dñe munera noua unigeniti tui natiui
tate sācta. nosq; a peccatorū nrorum maculis
emunda. Per eundē PREFAT
Deus ne os. Quia per incarnati uerbi. INF
Communicantes et diē sacratissimū. Sed memō
Prs qs omps os. ut natus hodie AD CO.
saluator mundi sicut diuine nobis generis
nis est auctor. ita et immortalitatis sit ipse lar
gitor. Qui tecū unus et regnat.

GROSSHERZOGL. BIBLIOTHEK WEIMAR

Weimar HAAB., Fol. 439b (Nr. 46) fol. 1v

Abb. 196

Erforderliche Reproduktionserlaubnis
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

cimus. beati unice fili
liberemur. P dri nri
P resentia munera qs dñe
tuere. ut ea spfund
nris cordibus eam dilec
dam. p quam ses martyr
corporis tormenta de
F ac qs dñe ds noster. in
tuo martyre tuo pplin
gaudere. quia ppetua
bonorū omnium seruat

INNAT̄ S. IM

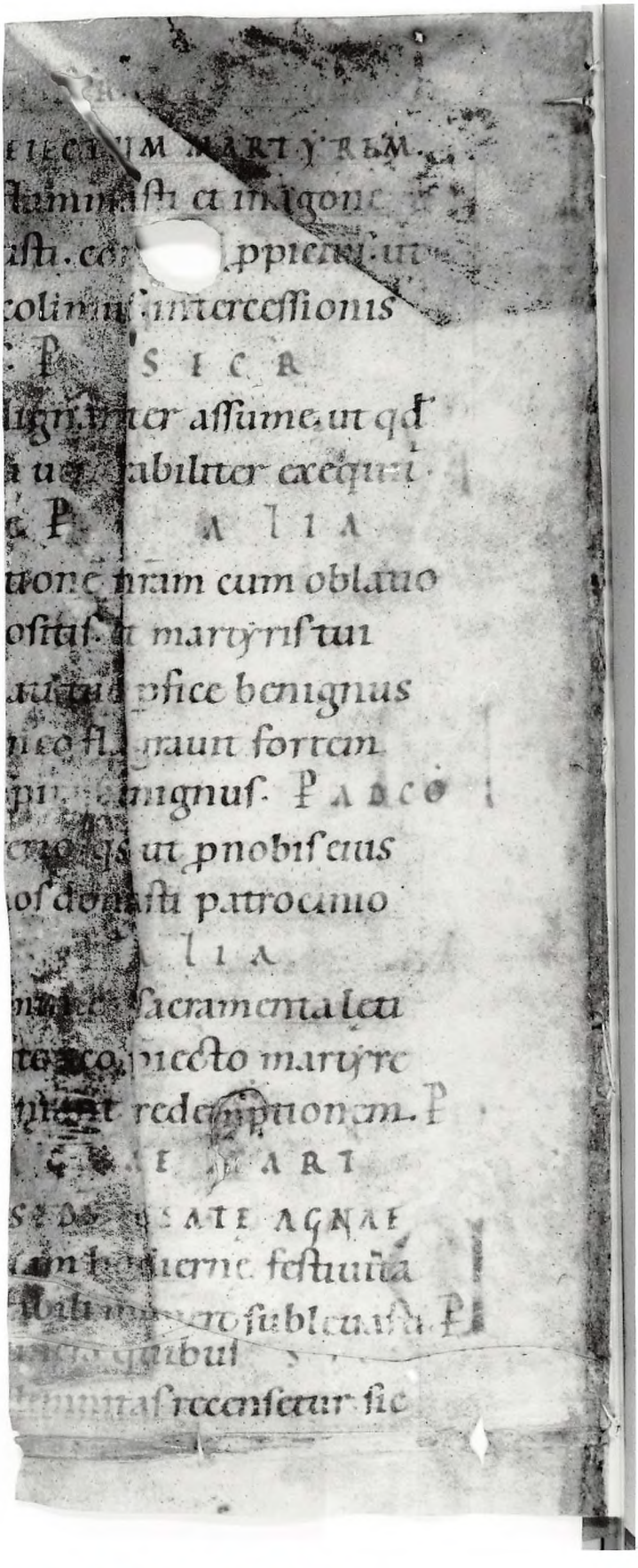
MAIESTATI TUE NC
tuorū emerentiang
beata concilet. ut qui
nris offendimus. iustor
A ccepta tibi sit dñe sacr
oblatio. p tuorum hor
tus se pcepisse intribul
O martyrum quorū nos di
a. quorū celebramus m

IN CONUERS

D S QUI UNIUERSA
apli p dilectione do
qui hodie conuocationi
ad te gradiamur. P

Weimar. HAAB., Fol. 439 b Nr. 46

Erforderliche Reproduktionsgenehmigungen
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

Weimar HAAB., Fol. 439 b Nr. 46 f. 2v

Erforderliche Reproduktionserlaubnis
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

Weimar HAAB. Fol. 439b Nr. 47

tantes uncubiculū nr̄m. clauso ostio ꝓr̄o oremꝰ patr̄e nr̄m. Qd̄ anobis ita implebit̄.
Ima nr̄m cubiculū supplicam⁹. cū ab omnū cogitationū siue sollicitudinū stre
ptu. cor nr̄m penit⁹ amouentes. secreto quodā͂ ac familiarit̄ p̄ces nr̄as dño
referam⁹. Clauso oram⁹ ostio. cū strictis labiis omniq silentio supplicam⁹ñ uocū
ſ cordiū scrutatori. In abscondito oram⁹. quando corde tantū. & intenta mente
pet̄iones nr̄as soli pandim⁹ dō. ita ut ne ipse quide aduerse ualeant pote
states. genus nr̄e pet̄ionis agnoscere. dpt̄ qd̄ cū sūmo ē orandū silentio. ñ
solū ne frs astantes nr̄is susurrus t clamoribꝰ auocem⁹. & orantiū sensus ob
strepam⁹. ſ ut ipsos q̄q. unum cos nr̄os. q orantibus nob maxime unsidiantur.
lateat nr̄e pet̄ionis intentio. Ita enī preceptū illud implebim⁹. Ab ea que
dormit insinu tuo. custodi claustra oris tui. Ob qd̄ frequent quide ſ breuit
est orandū. ne immorantib⁹ nob locū t tēpus. inserere aliquid nr̄o cordi
unsidiator possit inimicus. Istud nāq est sacrificiū. quia sacrificiū dō sps
contritus. Hec salutaris oblatio. ista sunt pura libamina. istud sacrificiū
iustitie. istud sacrificiū laudis. hec ſ uere ac pingues hostie. Ista ſ holocau
sta medullata. que ē cū tritus & humiliatus cordib⁹ offerunt⁹ queq hac qua
dexum⁹ disciplina. & intentione sps exhibentes. efficaci potēr um⁹ ut rite

cantare. Drigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Elevatio manuum
mearum sacrificium vespertinum. Quotidiana nos oportuna admonet devotione psal-
lere horis ipsius decursus adveniat. Dequo quidem licet premonstratus finis mensu-
ra[m] tu plata videantur. denique sit protracta collatio. pro sublimitate tamen ac dif-
ficultate materie paucis admodum credimus disputatum. His sci ysaac sermonib[us]
stupefacti postquam repleti. vespertina synaxi celebrata. sopore paulatim
membra laxauimus. primoque diluculo sub placito plenioris tractatus iterum re-
uersuri. ad nram discessum tam de perceptor[um] acquisitione. qua de promissor[um] societ
ate gaudentes. Excellentiam siquidem orationis nob[is] tantum in premonstrata
ordine ut atq[ue] uir tute. qua etiam p peccata eius t acquirenda e uel tenenda.
nec dum nos integre percepisse ultius disputationib[us] senseramus: Explicit
coll abbatis. ysaac de oratione prima. Incip capitula
Proemium. Secundus de eadem &c
1
o e ebrietate que sup significatione pasche umbra egypti punicia retegitur. ii
o e abbate seraphione. & antropomorfitarum ereti qua simplicitate errore ceciderit. iii
o e eodem sero ad abbatem isaac. & inquisitione erroris que senex predictus incurrit. iiii

Weimar HAAB. Fol. 439 b Nr. 47

Weimar HAAB. Fol. 439b Nr. 47

CHRO
NICA TH
RINGIACA
Lythologia

GROSSHERZOGL. BIBLIOTHEK ZU WEIMAR

Responsione de origine hereseos sufficienter comprehense.

Quib[us] ex causis unicuiq[ue] p[ro]p[ri]a[m] humilis experia[tur] ut gloriam[ur] d[omi]no

In quo n[ost]r finis seu p[er]fecta beatitudo consistat.

Interrogatio sup[er] eruditione p[er]fectionis p[er] quam possim[us] adipisci ad memoriam p[er]ducta

Responsio de efficacia intellectus qui p[er] experientiam colligit.

De instructione orationis p[er]petue.

De p[er]fectione orationis ad quam p[re]dicta tradi[tio] nos conscendimus.

Interrogatio quemadmodu spiritales cogitationes immobiliter teneamus.

De mutabilitate cogitationum.

Responsio quemadmodu stabilitas cordis seu cogitationis possit acquiri

FINIVNT CAPITVLA. INCIP[IUNT] CAPITVLA COLLATIONVM PATRVM QVE INTER HEC ANACHORETARVM INSTITVTA SVNT A BEATO IOHANNE ADMODVM BEATE MEMORIE ABBATE DICTATA. QVE IAM OLIM IMPERANTE DIGESTA SUNT STILO. QDAM POST INTERPRETATIONEM IN PULCHRO CORPORE CENOBII QUENDAM VIDEANTUR APPONERE PERFECTIONIS INSTITUTIONIS VELLE. QUAS NOS NON VANITATEM EXHIBENDO IMMUNDA INSTRUCTIONE[S]

tanti dogmatis causa ne[c] tamen ut [illegible] ignorantie et sue ingenii

Dilectissimo Johannes Presbyter ad
Nem cordis mei filius et consocius
Orationis opus animo [illegible]
Mos cupiens mystica disc[ere] [illegible]
Exemplum [illegible]

Weimar, Herzogin Anna Amalia Bibliothek, Fol. 439b Nr. 47
Chronica Thuringiae Lythologia
Ms. membr. saec. XV. 1 Bl. 5400 [illegible]

phemia & catholice fidei detrimento ee[illegible]

ntra egyptu regione mos iste antiqua traditione [illegible]

die. que nunc [illegible]

[illegible]

[illegible]

ni solu petuntes oms. sed & iam primus ipa[illegible]

more post dies admodu pauculos cu[illegible]

latio theophili pdicte urbis epi[illegible]

ne paschali contra impia quoq; [illegible]

dixerut. cas q; eo furore [illegible]

ppe modu gentes monachoru quiq[illegible]

suscepta. ut ecclie nr[illegible]

maxima [illegible]

pugnare scripture [illegible]

sermone formatu. [illegible]

Roma: [illegible]

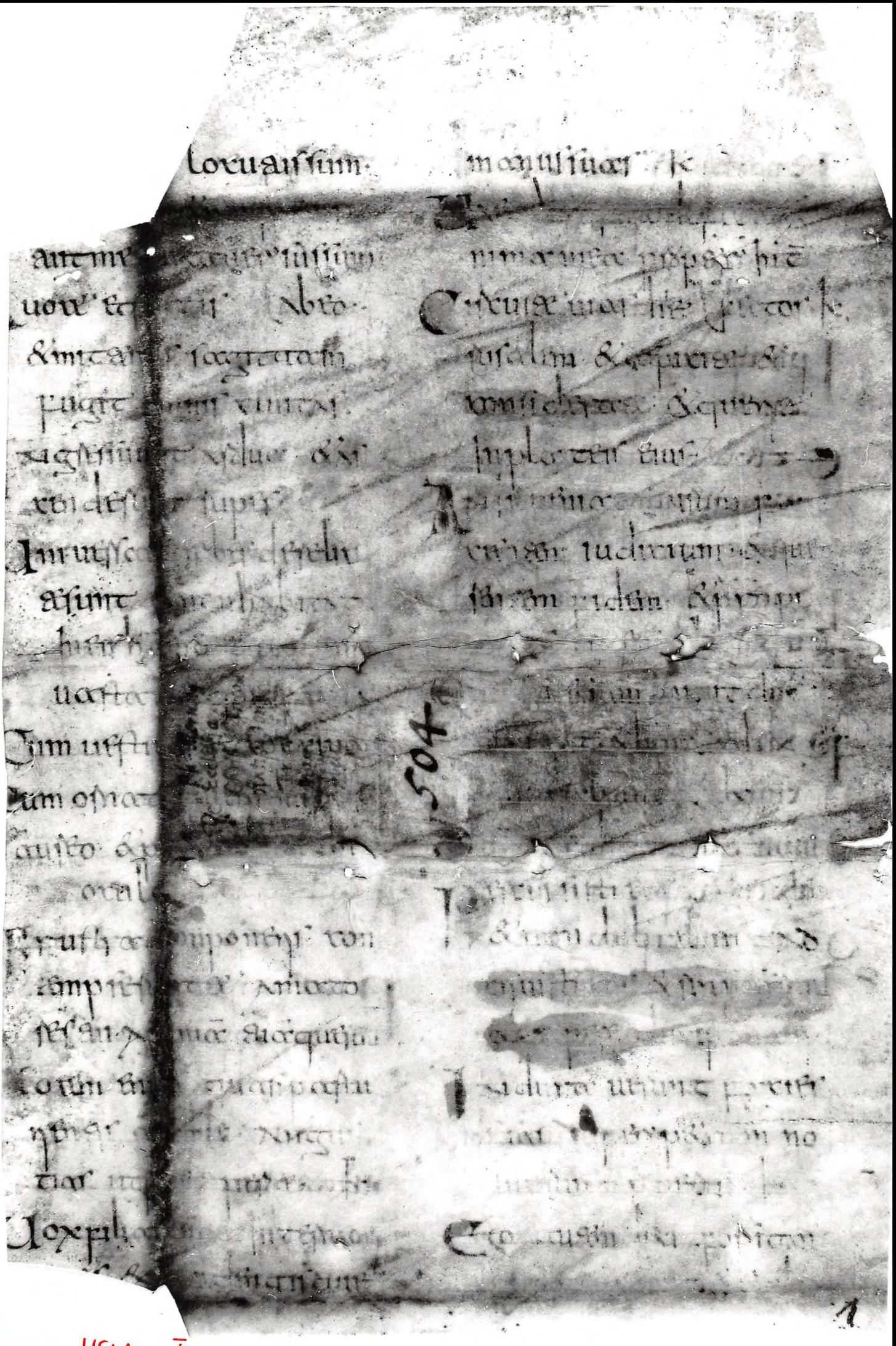
Weimar HAAB. Fol. 429 b No. 47

Erforderliche Reproduktionserlaubnis
erteilt nur die
Stiftung Weimarer Klassik

Weimar HStA
Fragm. 301

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Fragm. 301

Weimar HStA, Fragm. 301

Veröffentlichung nur mit Genehmigun
des Thü Hauptstaatsarchiv Weimar
und Quellenangabe gestattet.

Fragm. 301

sisolus ē uadat. Et aut duos simul. Siqres fuerint in rema
neat. & sudga tres numerus sim ereuerit unus seq, ppē do
mesticā cupā atq; rerū cōmunū et colencia remaneat
Si aūt nec aliqua orta fuerit ēcencio quis eq expedicio
nē facere debeat, phibemus ut nemo illaq remaneat
Inkarc quoq illaq lex, ppa sequē. Simt et in meporib;
hec condicio teneatur.

crum Vt uerū testimoniū nō recipiant dehis capitulis ide deliberare
debere dicate t, p priuate inmancipus. & regis siue
de homicidio & demembrio. illi qui nō habent sicūt
ea fuerunt falsū dixisse testimoniū unde secdm le
gē compositionē plenam reddere possint

crum Statuim ut iuratores omnes simul uenie

crr. Vt qui sacramentū t debitum ante solis occasum pq
soluere nō ualet securus inde sit

crri Vndē nob uisū q libet ingenuose se in seruicio tradide
rit is q eū recipit. hoc qd ille q in seruicū se tradidit
in publico pauci quā ē suetudinē facere debuit implem

crrii Dehis qui p pcatis suis habent & sponcanee alicui dele
gant. & postea fraudulenē abalio aliquo ignorant
pcū ē. side restituendum sacrificium. & is cui casde

uosa pcipitat. Inu
migeme sebat eni u
nū malq. auaricia
mmū pecē magis n
b. & maxime in his
ci ca ut inuenietu
quoniā pcia dispa
mo inuer & alia. q
quid duca si imbu
ere. qui solent a
tendere. ad ecc
Quando qdē plet
dotes t leuitas c
pecant. & ue
cam. uel ā ign
qd dimergit in
cos demānum
ecclīa tabern

crum Opere pcū quo
nere. & adh
pcipue tali
si hospitalit
iudice ē re.
siu & collegi

Weimar HStA
Dep. Hadeudg. Tragu.. ?

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des ThüA Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Selbe Hd. wie Paris BN. lat. 3878, fol. 167v

Postgiroamt Nbg. 14185-859
Raiffeisenbank Nürnberg
Konto-Nr. 100 119 806
Bankleitzahl 760 606 18

patrue seu matrue hereditatem succedunt sicut et de ceteris

cetu Percipimus debis fratrib quoniam ut romane fimb patrue seu matrue succedunt hereditatis sic ut ceteri qd minus ecclastice milicie sit municipatus & idcirco si q fidelis nr in hac re debuerit ut se ad defensionem regni nri subtrahat minus fimb parte substancie imposcione suscipere dissimulauerit idcirco uenequeat estringi ubicunq comes suus eu inuenerit licencia ei distringendi ceteru ita ut primi fideiussores donec usq ad palaciu suu & bannu nrm persolua. Si fideiussores nu inuenerit ta diu subcustodia p comite teneat quousque fideiussores inueniat aut bannum nrm solutum habeat. pignoria non ab[illegible]

Deliberis q mobile suu transfer malicia potestate ut

crun Deliberis ab hominib q malicia potestate mobile suu transfer accusator eq eos pignorare nposse placet nob ut ses eq insistent quousq uenientes ad audiendu iusticia faci ant. Si uenire contempserit secdm capitulare domni karoli decim reb agat. Sla ce de ipsis reb habita extimacione dnu quesitoris sarciat. Qui ab illud mobile receptu si hoc sacramento probare nprocerit qd ppe iusticia alteri differendla illud nrecepisse bannu nrm persoluat.

Defiatib, dhereditate nuolunt diuidere ut un eq inhoste

ci crum Desiatib, naq, quasimul ipatna seu matna hereditate comune uuuunt nolentes substancia illa diuidere hac occasione ut un tantu eq inhoste uadat. ut unus ut

Leiman HStA Depos. Handschen Tragen. 9.

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchivs Weimar
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 9

uagis tam uigilanti
aduntã. ꝺcrnã. aluſ
ſitã. auaricię. peſte
equenda. Abapto q̃
quę ep̃o inꝺe ꝺe
la p̃ꝺicat. ſ̃pi nãq;
ſcribit. Omniũ cõ
ſiliũ. aut duoſ
talitatis officium
uſ ab ſcribitur
epq; nr̃q; inpera
erdotib; uer̃ũ
i ferre debu
uſã multoſ inſu
here. Ideirco
quoq; ep̃o tale
ẽgruo. unuſ q̃ſq;
auctoritas cano
r̃ũ. & rediuiuũ
dat. Ubicũq;
ſit. Ubi aut
memorata
, ꝺ abſit ſua
rit. Ceteru

Ulm. HStA Depos. Hardenb. Fragm. 9

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchivs Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 9

Weimar HStA. Dep. Hardenberg Fragm. 10

[illegible] in quo miserti sunt pueri seruus ut for
maretur uel potius reformaretur homo
uiuus expuluere hinc [illegible] creuit in
gentibus tameant nomen tuum gentes
et omnes reges terre gloriam tuam
[illegible]enat et alius paries degentibus agno
[illegible]catur lapis angularis Jbi hereant
duo de uerso uenientes sed ia non ad
uersa seroientes quo aedificauit dns
sion Hoc agitur nunc Hera lapides
uiui instructura currite ne ruinam
aedificatur sion cauete parietinas Ed
ficatur turris obseruate diluuium
Hoc agitur nunc quo aedificauit dns
Sed aedificata sion nunc quid fit Et
[illegible] Vt aedificaret
sion ut esset fundamentum in sion uisus
[illegible] sion sed non in gloria sua Vidimus
[illegible] et non habebat speciem neque decorem 2.

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des ThürHauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 10

S. Augustini episcopi,
Enarratio in Psalmum CI

P.L. 37 Sp. 1304 – 1313

1. Sp. 1304 Z. 16 – 31

2. Sp. 1304 Z. 32 – 48

3. Sp. 1310 Z. 56 –
Sp. 1311 Z. 14

4. Sp. 1313 Z. 35 – 56

Eligius Dekkers – Johannes Fraipont, Sancti Aurelii Augustini Enarrationes in psalmos, CC 38–40 (1956)

CC so. Lat. 40 Aur. Aug. Op. Pars X, 3

Augustin

Enarrationes in Psalmos ~~C1–Cc~~

CC 40, ed. R. ~~A961~~ Dekkers + J. Fraipont (1956)

(1) S. 1437, 16, 5 – 17, 8

(2) S. 1437, 17, 8 – 18, 8

(3) S. 1445, ~~25 (10)~~ 10, 15 – 29

(4) S. 1448, 13, 4 – 21

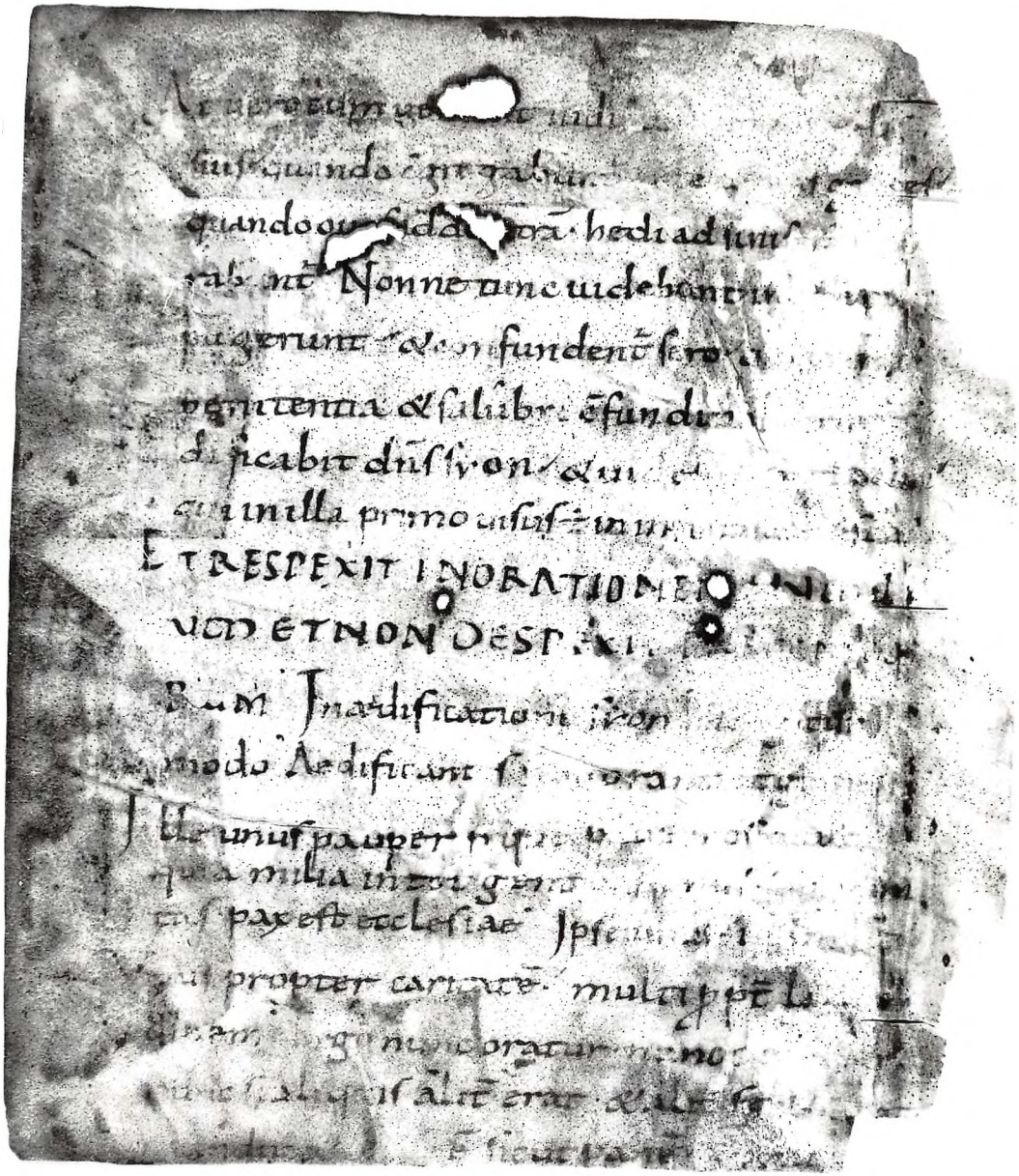
in ps. CI, sermo 1, 16 – 18;

sermo 2, 10 +

sermo 2, 13

Weimar, HStA, Dep. Hardenberg

fragm. 10

Weimar HStA, Dep. Hardenberg Fragm. 10

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 10

Quod autem ingeneratio ge
generationū annitui Et quia annitui
Quia nisi qui non ideo ueniunt ut transeant
Quia nisi qui non ideo ueniunt ut non sint
Omnis oī dies in hoc tpore ideo uenit ut
sit omnis hora omnis mensis omnis ann
Nihil horum stat quā ueniat erit cu
uenerit non erit Illi ergo anni tui aeterni
qui ñ mittant generatione generati
erunt Est quedā generatio generationum
illa erunt annitui Quæ ista est Est q
dā cē si bene agnoscamus illa erimus
annidī in nobis erunt Quomodo in nobis
erunt Quomodo ipse ds in nobis erit unde
dictū ē ut sit ds omnia in omnibus Non
aliud annidī & aliud ipse sed annidī
substantia est
ubi nihil ē p
quasi iā nō sit nihil ē futurū tua si non

2

Weiman, HStA Dep. Hardenberg Fragm..10

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 10

celi qui nunc sunt eodē uerbo reposita sunt
igni reseruandi Jā ergo dixē periisse cēlos
p diluuiū periisse autē nouim celos secundū
quantitatē & spatia aeris huius Exce
ēnt aqua & tota ista capacitate ubi aues
litant occupauit Nec sic utiq; cēli periēt pī
quitēs Celi secdm quos dicit Jā aues celi S
& celi celorū superiores in firmamēto sedu
& ipsi pereant sint igne An hi soli celi q aq
uis periere Jā disceptatio ē aliquanto scrup
ulē doctos nec facile maxime manifestā
ri ex plicari potest Dimittam ergo eā et du
ramus nouerimus perire ista dm manere
Et si manent quaedā eūdō quae facta sunt a
ñ manent inse sed indō ñ recedendo adō (
ēnt dicturi sumus frēs qd angeli pereunt i
igne quo intenditur mundus Absit Se d
dicemus qd angelos dī ñ fecerit Absit Sed
quid dicemus de ide essent sīn abillo facti
essent Ipse dixit & facta sunt ipse manda

Weimar HStA, Dep. Hardenberg Fragm. 10

6

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 10

Weimar HStA Dep. Handschr. Fragm. 14

nore scē ⁊ victoriosissime crucis ⁊ scī martiris tui
ꝙ purificare benedicere ⁊ cōsecrare ⁊ ꝙ pp⁊uā scīfica
tionis tue ubiare dignetis. Hic quoq; sacerdotes sa
crificia laudis offerant. hic fideles ꝓ ꝑuota ꝑsol
uant. hic peccatorū onera saluent. fidelesq; lapsire
parent. In hac ꝙ quesiū domo tua ꝑpⁱ scī grā egrou
sanent. infirmi recuperent. claudi curent. lepsi mun
dent. ceci illuminent. demonia eiciant. Cunctorū
hic debilū incōmoda te die annuente pellant. om
niū ꝙ uncula peccatorū absoluant. ut omis qui hoc
templū beneficia uiste deprecaturi ingrediunt. cun
cta se impetrasse letentur. ut cessa media quā pre
cant ꝓpetuo misericordis tue munere glorientur. ℣.

Introibo ad altare ℟ Ad deū qui lētificat iuuentutē meā. ℣ Iudica me deꝰ et discer

Tunc faciat malta de calce ⁊ tegula cū ipsa aqua
bened. ficta adoleculendas scōrū reliquias in locū
cauū. ⁊ reseruet ad ultimus. ⁊ postea ipsa aqua
cui remanet fundat ad basi altaris. ⁊ a diacon̄
ꝓbris exigat altare de linteo. Postea pontifex de
ferat incensū sup altare. ⁊ dicat scola hunc ūsum.
rigatur die. Tunc de oleo scīficato faciat pon
tifex crucē in medio altaris. ⁊ ꝙ quatuor altaris

[illegible] ad altare

Sca Maria [illegible] ⁊ ℣
Scē Michahel [illegible] ⁊ ℣
S cē Gabriel [illegible] ⁊ ℣
S cē Raphael [illegible] ⁊ ℣
O mis Scī angeli [illegible] ⁊ ℣
S cē Iohannes [illegible] ⁊ ℣
S cē Petre [illegible] ⁊ ℣
S cē Paule ⁊ ℣
S cē Andrea ⁊ ℣
S cē Iacobe ⁊ ℣
S cē Luca ⁊ ℣
S cē Marce ⁊ ℣
O mis Scī apli ⁊ ℣
S cē Stephane ⁊ ℣
S cē Line ⁊ ℣
S cē Clete ⁊ ℣
S cē Clemens ⁊ ℣
S cē Mauricī ⁊ ℣
O mis Scī martyres ⁊ ℣
S cē Syluester ⁊ ℣
S cē Gregori ⁊ ℣
S cē Le[illegible] ⁊ ℣

…ines t·r·a·n· Ut sanitate nobis
…i & locu penitentie nob clone
…n tua subli… re dig t·f·a·n·
…ure dig t·… n· Filii di uero
…i …ollis p…ccata mundi·m·n·
…lson·Xpē eleyson·Kyrieeleys·
…rist pontifex ab oratione·uen
…is uobcu·sed tamtu·
…conus Flectam genva·levit
…te·Oremus·
…inscis tuis·& hoc in templo
…appare·ut q multa in filius
…e semp in tua hereditate lau
…cipiat pontifex·de sinistro an
…scribe ppauimtu cu cabuma
…in dextru angulu occiden
…tē meru de dextro angulo ori
…tt·usq, in sinistru angulu oc
…nant q cu eo sunt amtph·
…lus iste uere non ē hic aliud nisi dom
Benedictus dns ds isrl· & cu gla·
…q dicat·
…s in aduitoriu meu imten
…ndo …ile …

te·ppitius respicere dignare·& ppt nom tuu magnu
& manu fortē & brachiu excelsu in hoc habitaculo
supplicantes libens ptege dignant exaudi·ētia de
fensione ēsci ua·ut semp feluces sempq, in tua religio
ne letantes ēstant unsce trinitatis ēfessione fide ca
tholica pseuerent·℣ Deinde dicat excelsa uoce
℣ oma scla sclorū· ℟ Am·Seqt hec pfatio·

Oste scē pat omps ētie ds adesto pcib nris·adesto sa
cramentis·adesto & ia pus famulorū tuorū laorib
nobq, midiam tuā poscentib·Descendat qq, in hanc
eccl̄am tuā quā subinuocatione tui nominis in ho
nore scē crucis in qua coētinus tibi filius tuus dns nr
ihc xpc predēptione mundi pati dignatus ē·& sci mr
tyris tui n· indignu ēsecramus·sps sēs tuus septifor
mis grē ubtate redundans·ut quotiensciq, in hac
domo tua sem nom tuu fuerit inuocatu·eorū q te
inuocauerint ate pio pces exaudiant·O beata & sca
trinitas que oma purifi…s·oma mundas & oma
exornas·o beata maiestas di que cuncta impleas·cu
cta ētines·cuncta disponis·O beata & sca mas di qu
oma scificas·oma benedicis·oma lucupletas·O scē scē
ds tua clemtia humillima deuotione deposcimus·
ut hanc eccl̄am p nre humilitatis famulatu in ho

Weimar HStA Dep. Hardenbg Fragm. 14

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des ThürHauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 141

Weimar, HStA, Dep. Hardenberg Fragm. 7

Accedentes aũt artifices admontem · designauerũ partem lapidis ut inciderẽtur ;
Tuncorauerũ hi sci · & fecerunt signum crucis xpi · dicentes atq; dolentes · quod
artifices quadratarii incidere lapidem adcollyrium columne · quibus opera
batur cottidie p menses tres · explicata una columna mirifica arte perfecta ;
Dixerunt ergo philosophi adclaudium simpronianum · nicostratum atq; castor
rium & simplicium · uos quidono locupletati estis date operam in alia columna in
cidenda quare á nobis discere desideratis artem · Respondentes aũt hi quinq;
tamquam exuno ore dixerũ eis · in nomine dñi nri ihũ xpi · in quem confidimus ·
& hanc aliam columnam operamur sicut & priorem · & dantes operam cũ summo
studio intra dies uiginti sex inciderũ aliam columnam ; Tunc philosophi indig
nantes dixerũ hec carmina non sunt nisi magice artis · tu sculptores facturas
diuersi operis dabant studium & bene consequebatur ars consilio eorum ·
quimbil p peritiam artis philosophie faciebant , nisi in nomine xpi operabantur
nitide · hoc uidentes philosophi suggestionem dederũ diocletiano augusto dicentes ·
summe princeps & conditor seculi · magnum consilium praecepti uestri

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchivs Weimar
und Quellenangabe

Nr 7

Passio SS. Quattuor coronatorum auctore Porphyrio

C. 11 AA. SS. Bd. 3 (1910)

November? S. 771 Sp. 2 Z. 12 –
S. 772 Sp. 2 Z. 1

Freising c. IX m. ?

cf. Bischoff, Südostdt. Schreibschulen 1,
Taf. III d!

potentia creatoris deferuerat tumor mentis. p memoriā con
ditionis. unde dauid ppha cū p cussionis pondere in exces
su uocis erūpere cogeret. ad consideratione condrionis suę
se recolligens ait, ob mutui et naperui os meū. qm tu fecisti
me. Pensauit enī conditionis suę ordine. et iūsticiā p cussio
nis inuenit. quia qui benigne eū qui nerat condidit. eū p
fecto qui erat nisi iuste p cussit. S equitur. A duersus eū
contendis. qđ nā doma uerba responderit tibi. S emel lo
quit dñs. et secdo idipsū n repetit. Afflicti cordis e, ppriū ut
mom̄i qđ appetit. et tam rerū ordinē contrariū sentit. si
possit fieri. cur ita. uel n ita sit. diuinis sibi responderi uo
cib: uidit. ut dm̄ de cuncta rerū controuersia consulat. et
responsionis eius cognita ratione conquiescat. h eli u aut
p uidens. qđ scripturā sacrā dñs conderet. ut mea uel publi
cas. uel occultas cunctorū quęstionib, responderet. ait. A duer
sus eū contendis. qđ nā doma uerba responderit tibi. S emel
loquit dñs. et secdo id ipsū n repetit. A c si diceret. dñs singulo
cordib: priuatis uocib; n respondet. s tale eloquiū construit.
p qđ cunctorū quęstionib, satisfacit. In scripture quippe
eius eloquio. causas nras singuli si requirimus inuenimus.
nec op̄ē ut in eo qđ specialit̄ q̄sq; tolerat. responderi sibi di
uina uoce specialit̄ querat. Ibi enī nob omib, in eo qđ spe
cialiter patimur. cōmunit̄ respondet. ibi uita p cedentiū.
fit forma sequentiū. Ut enī unū e plurib, p feramus. ecce dū
passione aliqua uel molestia carnis afficimur. scire fortas
se occultas causas passionis eius dē. uel molestię optamus.

Weimar HStA, Fragm. 305, f. 1r

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe ausgestattet.

Fragm. 305

rare aures suas ne audiat sanguinē. nisi peccatis suaden
tib. que de sanguine et carne nascunt. n̄ p̄bere consensū
et quidē ne malū uideat oculos claudere. nisi omne qd
rectitudini aduersū ē n̄ appbare. Iste in excelsis habita
bit. quia quātus eū adhuc caro in infernis detinet. men
te ia insublimib. fixit. Q unimenta saxorū sublimitas ex.
quia obiecta desideria terrene conuersationis calcat. ad su
pna patria ppcedentiū patrū exempla se subleuat. et quia
p contēplationis donū gra spūali satiat. apte subiungit.
panis ei datus ē. id ē refectione spūalis gre pabit. quia se
abonis infimis celestia sperando suspendit. hinc etiam de
sca ecclā pdauid dns dicit. pauperes eius saturabo panib.
quia posite in illa mentes humiliū spūaliū implent refec
tione donorū. Rursū ppane diuine doctrine erudtio de
signat. sicut ppppham dr. qui habitatis in terra austri. cū pa
nib. occurrite fugienti. In terra quippe austri habitant
qui in sca ecclā posita sup ni spūs carnalit pflant. Fugit aut
qui huius mundi mala euadere concupiscit. Qui g̃ in terra
austri habitat fugienti cū panib. occurrat. id ē is qui in
sca spū intra ecclam plenus ē. eū qui mala sua euadere in
tēt. erudtionis alloquio consolet. Fugienti scilicet cū
panib. occurrere. ē. mentem eius supplicia doctrine sa
cre esca offerre. et modo tumorē terrore cōprimere. mo
do pauorē exhortatione refouere. Quia panis refectio
scripture sacre n̄ inconuenienter accipit. per eundē ppham
iudeis sola littera seruantib. dr. Quare appenditis argen

Weimar HStA. Fragm. 305 f. 2v

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Bayn. 305

Sors tertia filiorum nabulon

Sors quarta filiorum isachar

Sors quinta filiorum [illegible]

Sors sexta filiorum neptalim

Sors septima filiorum dan

filiudan pugnauerunt contra lesem

ceperunt eam

Ciuitas quam filii israhel iesu dederũt

Preceptum ciuitatũ refugii

Nomina ciuitatum refugii

filiuleuppr ciuitates quas appellauerũ

& acceperunt

Sors populi cath

Sors filiorum gerson

Sors filiorum gerari

Hebron ciuitas refugii filiis aaron

data

Ciuitas refugii filiorum gerson

Ciuitas merari refugii

Dñs sicut promisit implerunt

Ruben & gad & dimidia

interrato suam

Decem quam tribus & dimidia

Liber quam tribuum

Nomen ciuitatum

De calybe

EXPLICIUNT CAPITULA

INCIPIT TEXTUS LIBRI HIESUMEST

IDESTIOSUE

1554

Reg. Ms. S. Co. Lugd. X Nr. 216.

Weimar Ms. Fol. 330. f. 1

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchivs Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Fragm. 302

Et factum est post mortem moysi
seruu dñi. ut loqueretur dñs ad
iosue filium nun ministrum moysi
& diceret ei. Moyses seruus meus
mortuus est. surge & transi iordanē
istum. tu & omnis populus tecum.
interram quam ego dabo filiis isrl.
Omnem locum quem calcauerit
uestigium pedis uestri. uobis tradā
sicut locutus sum moysi. A deser
to & libano. usq. ad fluuium mag
num euphraten. Omnis terra ethe
orum usque admare magnum.
contra solis occasum. erit terminus
uester. Nullus uobis poterit resis
tere. cunctis diebus uitae tuae.
Sicut fui cum moyse ero & tecum.
non dimittam nec derelinquam
te. confortare & esto robustus.
Tu enim sorte diuides populo hunc
terram pro qua iurauī patribus
tuis. ut tradam eam illis. Confor
tare igitur & esto robustus ualde.
ut custodias & facias omnem legē
quam precepit tibi moyses ser uus
meus. Nedeclines abea addexterā
uel adsinistram. ut intelligas cunc
ta quae agis. Non recedat uolumen
legis huius de ore tuo. sed meditaue
ris in eo diebus ac noctibus. ut custo
dias & facias omnia quae scripta
sunt in eo. Tunc diriges uiam tuam.
& intelleges eam. Ecce praecipio
tibi. confortare & esto robustus.
Nolime tuere. & noli time re
est dñs ds tuus in omnibus ad
quae perrexeris. Precepitque iosue
principibus populi dicens. Transite
per medium castrorum. & imperate
populo ac dicite. Preparate
uobis cibaria. qm̄ post diem tertiū
transibitis iordanem. & intrabitis
ad possidendam terram quam dñs
ds uester daturus est uobis. Rube
nitis quoque & gad & dimi
diae tribui manasse ait. Memen
tote sermonis. quem precepit uobis
moyses famulus dñi dicens. Dñs
ds uē dedit uobis requiem & omnē
terram. uxores uestrae & filii ac iu
menta. manebunt interra
quam tradidit uobis moy
ses transiordanen. Vos autem tran
site armati ante fratres uestros
omnes fortes manu. & pugnate
pro eis. donec det requiem dñs fra
tribus uestris sicut & uobis dedit.
Et possideant ipsi quoque terram
quam dñs ds uester daturus est eis
& sic reuertimini interram possessi
onis uestrae. & habitabitis in ea
quam dedit uobis moyses famulus
dñi transiordanen contra solis ortū.
Responderunque ad io. & q:
dixerunt. Omnia quae praece

Weimar HStA Fragm. 302. f. 1v

Veröffentlichung nur mit Genehmigung des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars und Quellenangabe gestattet.

Fasm. 302

uestrum omnitem pore.

XIIII Post quamergo audierunt omes
reges amorreorum quhabitabant
transiordanem adoccidentalē
plagam. & cunctireges chana
an qui propinqua possidebant.
magnimaris loca. quod siccasset
dns fluenta iordanis coram filiis
isrl donectransirent. dissolutum
est cor eorum. & non remansit
ineis spūs. timentiumintroitum
filiorum israhel.

XV Eodem pore ait dns adiosue.
Facutibi cultros lapideos. & cir
cumcide secundo filios israhel.

XVI Fecit quodiuss erat dns. & circū
cidit filios israhel incolle prae
putiorum. hec autem causa est
secundę circumcisionis. Omnis
populus quiegressus est exaegyp
to generis masculini. uniuersi bel
latores uiri mortuisunt indeser to
perlongissimosquae circuierat. qui
omnes circumcisierant. Populus aut
quinatus est indeserto perquadra
ginta annos tanteris latissimae solu
tudinis incircumcisus fuit. donec con
sumerentur quinon audierunt uocē
dni. & quibus ante iurauerat ut osten
deret eis terram lacte & melle manan
tem. Horum filii in locum successe
runt patrum & circumcisi sunt ab io
suae. quiasicut natifuerant inprae
putioerunt necdum in uia aliquis cir
cumcideret. Postquam autem omnes
circumcisi sunt. manserunt in eodem
castrorum loco donec sanarentur.

XVII Dixit q. dns ad iosue. Hodie abstuli
obprobrium aegypti uobis. Voca
tum q. est nomen loci illius galgala
usq. inpraesentem diem. In anserunt
que filii isrl ingalgalis.

XVIII Et fecerunt phase quar tadecima
diemensis uespere in campestri
bus hiericho. & comederunt de fru
gibus terrae die altero azimos pa
nes. & polentam eiusdem anni primi

XVIIII Defecit q. manna. postquam come
derunt defrugibus terrae. nec
ultra sunt ulteriis filiis israhel.
sed comederunt defrugibus prae
sentis anni terrae chanaan.

Cumautē esset iosue in agro urbis
hiericho. leuauit oculos. & uidit
uirum stantem contra se. eua
ginatum tenentem gladium. pa
rytque ad eum iosue. Noster es an
aduersariorum. Quirespondit.
Nequaquam. Sed sum princeps
exercitus dni. & nunc uenio. Ce
cidit iosue pronus interram. &
adorauit ait. Quid dns meus loqui
tur ad seruum suum. Solue inquit
calciamentum tuum de pedibus tuis.
Locus enim in quostas sanctus est. Fe
cit q. iosue. ut sibi fuerat imperatū.

Weimar HStA Fragm. 302. f. 2r

77

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimar
und Quellenangabe gestattet.

Fragm. 302

hiericho autem clausit atque mu
nita timore filiorum israhel. & nul
lus egredi audebat aut ingredi
Dixit dns ad iosue. Ecce dedim
manui tuæ hiericho & regem eius
omnes q̃ fortes aures. Circuite ur
bem cuncti bellatores semel per
diem sic facietis sex diebus. Septi
mo aut die. septies dicet tollant sep
tem bucinas quarum usus est in iu
beleo. & præcedent arcam fœderis
Septies q̃ circuibitis ciuitatem. &
sacerdotes clangent bucinis
Cumq̃ insonuerit ululatus longior atq̃ contractior. & in auribus
uestris increpuerit. omnis populus
hoc audiens uociferatione
maxima. & murus funditus corruet
ciuitatis. ingrediemini quæ
singuli per locum contra quem
steterint. Vocauit ergo iosue fi
lius nun sacerdotes. & dixit ad eos
Tollite arcam fœderis. & septem
alii sacerdotes tollant septem
iubeleorum bucinas & incedant
ante arcam dñi. Populum
quoque ait. Vadite et circuite
ciuitatem armatus præcedentes
arcam dñi. Cumq̃ iosue uerba fi
nisset. & septem sacerdotes septē
bucinis clangerent ante arcam
fœderis dñi. omnis q̃ præce
debat armatus ascendit reliquum
multitudo arcam sequebatur. Tuba
autem omnia concrepabant. Præ
ceperat autem iosue populo dicens
Non clamabitis nec audiatur uox
uestra. neque ullus sermo exeat de
uestro ore donec uenias
dies in quo dicam uobis clamate
& uociferamini. Circuit ergo arca
dñi ciuitatem semel per diem. & re
uersa in castra mansit ibi. Igi
tur iosue de nocte consurgens
tulerunt sacerdotes arcam dñi.
& septem sacerdotes septem bucinas
quarum in iubeleis usus est
præcedebant q̃ arcam dñi am
bulantes atq̃ clangentes. Ar
matus populus ibat ante eos. mul
tus autem reliquam sequebatur
arcam. & bucinis personabat
Circuierunt q̃ ciuitatem secundo
die semel. & reuersi sunt in castra
sic fecerunt sex diebus. Die au
tem septimo diluculo consurgentes
circuierunt urbem sicut dispo
situm erat septies. Cumq̃ sep
timo circuissent clangentes buci
nis sacerdotes dixit iosue ad
omnem israhel. Vociferamini
tradidit enim nobis dns ciuitatē
Sit que ciuitas hæc anathema.
& omnia quæ in ea sunt dño.
Sola meretrix uiuat cum
uniuersis quæ cum ea in domo sunt

Fragm. 302. f. 2v

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Fragm. 302

Weimar HStA Dep. Gaudenbg. Frag. 15v

sicut oues in medio luporū. Estote ergo prudentes
sicut serpentes. et simplices sicut columbę. Cauete
autē ab hominib. Tradent enī uos in concilia. et in sina
gogis suis flagellabunt uos. Et ad reges et p̄sides
ducemini ppt̄ me. in testimoniū illis et gentib.
Cū autē tradent uos. nolite cogitare quomodo
aut quid loquamini. Dabit enī uob in illa hora
quid loquamini. Non enī uos estis qui loquimini.
sed spūs patris ui qui loquit in uobis. Tradet autē
frat̄ frem in mortē. & pat̄ filiū. Et insurgent filii
in parentes. & morte eos afficient. Et eritis odio
omnib. hominibus. ppt̄ nomen meū. Qui autē
perseuerauerit usq; in finē. hic saluus erit.
Lemma nos[illegible] tra[illegible] sicut passer erepta est de la
queo [illegible]manum. laque us contritus est et
nos liberati sumus. S E R
luarii sacrificio dñe uotis tuis semp deuotę.
quę & debitus honor sacris martiribus exhibet.
& se[illegible] monis tue munus exequitur. P[illegible]
dico [illegible] quod uni ex membris meis fecistis mihi fe[illegible]
uenite benedicti patris mei possidete ppt̄ami uobis reg
onsede q[illegible] onipotens dns. ut sic[illegible] abinnos[illegible]
tuorum. & [illegible]ellam. quę celebram[illegible]

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 15

pficere · ut prua despiciens quęcūq; matura sunt
libera exerceat caritate. P. SECRETA
ceat gtām duunę potentię munera pscīs oblata tes
tante. sic nob effectū dnē tuę salutionis impendant. P.
efecta dnē benedictione sollēpnī. qs ut per P comun
intercessionē scī ustī medicina sacramti hui et corpori
bus nris pstet et mentibus. P. De scis Marco &
Alius autem iustorum adomino marcelliano.
ē protector eorum est intempore tribulationis. PSN oli emulari.
resta qs omps dns. ut qui scōrū martrū. marci et
marcelliani. natalitia colimus. acuncts malis immu
nentib; eorū intercessionibus liberem. P
usti in ppetuo uiuent. et apud
dnm est merces eorū. et cogitatio eorū apud al
tissimū. Ideo accipient regnū decoris. et diadema
speciei de manu dni. quo dextera sua teget eos.
et brachio seo suo defendet illos. Accipiet arma
turā zelus illius. et armabit creaturā ad ultionē
inimicorū. Induet ptoracē iustitiā. et accipiet
p galea iudicii certū. Sumet scutū inexpug
nabile equitatē. ibunt directę p missiones. et
ad certū locū deducet illos. dns ds nr. Gloriosus et
Dextera tua. Att Mirabilis
Alle. Dixit ihs discipulis suis. Ecce ego mitto vos

Weimar HStA Dep. Hardenberg Fragm. 15r

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Nr. 15

glorientur. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce dñi nri ihu xpi.
p quem mihi mundus crucifixus est. & ego mundo

GR. Xps factus est pro nobis. V. Propter quod et deus exaltauit illum. Alle luia

V. crux benedicta que digna fuisti portare regem

celorum & dominum Att

IN ILLO TEMPORE. Erat homo ex phariseis nichodemus nomine. princeps iudeorum. Hic uenit ad ihm nocte. & dixit ei. Rabbi scimus quia a deo uenisti magister. Nemo enim potest hec signa facere. que tu facis. nisi fuerit ds cum eo. Respondit ihs. & dixit ei. Amen amen dico tibi. nisi quis natus fuerit denuo. non potest uidere regnum dei. Dicit ad eum nichodemus. Quomodo potest homo nasci cum sit senex. Numquid potest in uentrem matris sue iterum introire. & nasci. Respondit ihs. Amen amen dico tibi. nisi quis renatus fuerit ex aqua & spu. non potest introire in regnum dei. Quod natum est ex carne. caro est. Et quod natum est ex spu. spus est. Non mireris quia dixi tibi. oportet uos nasci denuo. Spus ubi uult spirat. & uocem eius audis. sed nescis unde ueniat. & quo uadat. Sic est omnis qui natus est ex spu. Respondit nichodemus. & dixit ei. Quomodo possunt hec fieri. Respondit ihs. & dixit ei. Tu es magister in israel. & hec ignoras. Amen amen dico tibi. quia quod scimus loquimur. Et quod uidimus testamur. & testimoniu nrm non accipitis. Si terrena dixi uobis. & non creditis. quomodo si dixero uobis celestia credetis. Et nemo ascendit in celum. nisi qui descendit de celo. filius hominis. qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto. ita exaltari oportet filium hominis. Ut omnis qui credit in ipso non pereat sed habeat uitam eternam.

Pro[pitius] esto domine plebi tue quam pro[pitius] esto domine plebem
tuam per signum sancte crucis. ab omnibus insidiis inimicorum omnium

Weimar HS: A. Fragm. 303, fol. A[r]

53

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Fragm. 305

ut tibi gratam exibe a[mus] ser[vi]tutem & accepta bile tibi sit sa[cri]
ficium nostrum alle[luia]. VII Sal[uator] mundi
sal[va] nos omnes & omnia que adiuuent benignus nobis impende & cuncta
nocentia a nobis procul repelle Atq; ad protegen[dum] nos dexteram tuæ
maiestatis exten[de]. Att. VII. Qui pro mundi salute in ligno sancte crucis innocens
pependisti miserere p̄pulo quem rede[m]isti ut sa[l]
ero signaculo insigni tus
à peri culis om[nibus] sit securus & tranquillus.

Sacrificium dn̄e qd̄ immolamus· placatus intende: ut ab omni nos exuat OBLATIO
bellorum nequitia· & per uexillum sc̄æ crucis filii tui· ad conteren
das potestatis aduersæ insidias. nos in tuæ protectionis securitate· confirmet·
p eundem

PREFATIO.

D p xp̄m dn̄m nr̄um· Qui per passionem crucis mundum redemit·
& antiquæ arboris amarissimum gustum crucis medicamine·
in dulcauit. mortemq; que p lignum uetitum uenerat· p ligni tropheū
de uicit· Et mirabili suæ pietatis dispensatione· qui p ligni gustum
a floriger[a]· sede· discesseramus· p crucis lignum ad para[di]si gaudia
remeamus· p quem

Nos autem gloriari oport[et] in cruce domini nostri ihesu xpi[sti] PS Deus misereatur nostri & bene
dicat nobis in lumin[a] & uultum suum sup nos & misereatur nostri ADCOMPLENDUM

Repleti alimonia caelesti & spirtali poculo recreati qs om̄ps d̄s·
ut ab hoste maligno defendas. quos de ligno sc̄æ crucis filii tui
p arma iustitiæ· p salute mundi triumphare· iussisti p eundem

D s̄ cui cuncta oboediunt creaturæ· & qui oīa uerbo tuæ
fecisti sapientiæ: supplices qs̄ ineffabilem clementiam tuā·
ut quos p lignum sc̄æ crucis filii tui pio cruore· es dignatus redimere:·
omnib: in te credentibus· dira serpentis uenena exting[u]e· & p gratiā

Weimar HStA, Fragm. 303, fol. A[v]

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimar
und Quellenangabe gestattet

Fragm. 303

01

Weiman HStA Fragm. 303, fol. B[11]

nomina autem eorum manent in seculum seculi. ℣ Li

os dece& collaudabit sapientiã. ORATIO

ac nos dñe qs sanctorum tuorum primi& fe

sectari. quorum suffragijs protectionis

p dñm nrm ihm xpm LECTIO LIB SAPI

Expectatio iustorum letitia. spes aute

fortitudo simplicis. via dñi. & pauor h

Iustus in aternũ non commovebitur. Impii aut

in terra. Os iusti parturit sapientiã. lingua pr

Labia iusti considerant placita. & os impiorum p

dungẽt eos. & supplantacio peruersorum uastab

rectorum liberauit eos. & in muscipulis suis cap

de angustia liberatus est. & tradetur impius p

ornabit eum sicut amictum suum. iusti autem liberab

In bonis iustorum exaltabitur ciuitas. & imp d

ert laudatio. In benedictione iustorum exaltabitur ciuitas

GR Iusto rum a[b] [illegible] immane de[fi]sum [illegible] & riuum tan[quam] [illegible] illos

rormen tum malicie[i] [illegible] disisunt [illegible] oculis

insipientium [illegible] illi au[tem] [illegible] sunt in pace

Alle luia [illegible] dox exultationis & sa lu tis

in taberna [illegible] culis iusto

rum [illegible]

Evangt. Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicẽ Require retro

mis. sci thome apli. Of Confitebuntur celi.

[illegible] dñe qs hostia sacranda placabilis. preciosi celebritate marty

[illegible] nra purifice& tuorum [illegible] concilia& famulor

℣ Sperate dilecti in domino apud dñm [illegible]

Veröffentlichung nur mit Genehm
des Thür. Hauptstaatsarchiv W
und Quellenangabe gestattet.

Fragm. 303

tibi dedicata scifica. & inter celestibus ALIA.

u & feliciani per eadem nos placatus intende dnm

o ut cetus & fructum afferatis & fructus uest ter mane

m terram exiuit sonus eorum & in fines orbis terre.

uctus. AD EO PLENDUM;

ut scorum tuorum celestibus misteriis celebra

ntas. indulgentia nobis tue propicia omnisacqu

ALIA;

ucine munere satiati subplices exoramus.

i letamur gustu renouemur effectu ip dnm

OLS. CIRINI. NABORII. NAZARII.

u [illegible] indica clorine sanguinem sancto

rum qui effusus est

lia seruorum tuorum escas volati libus ceti

eorum bestius terre

e luna [illegible] e martyrum candi datus lau

exercitus dom [illegible] exultabium seruientium

leta bun rum incubitibus suis exultationes de infuci

eorum [illegible] cantate domino canticum nouum cantate

no cantri eum no uum laus eius

eclesia sanctorum letetur israhel in eo qui fecit um

ie sion exultent in rege exultationes di.

erunt mortalia seruorum tuorum domine escas volati libus ceti

sanctorum tuorum bestius terre secundum magnitudinem

ui tui possidebit filios morti puncto rum [illegible] tactisumus ob

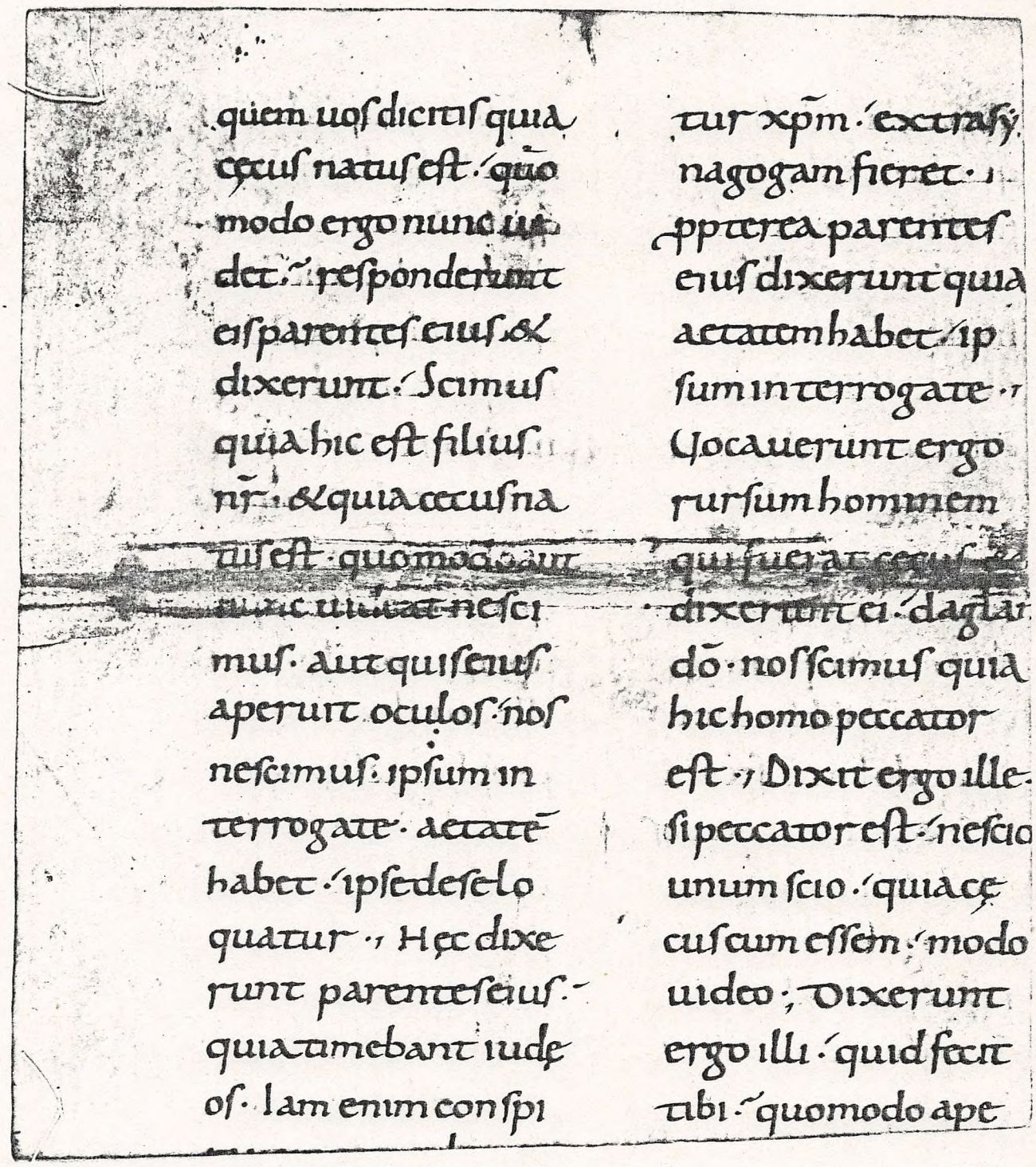
rium uicinus noster subsannatio & inlusio his qui sunt in

1500 - 1534

Weimar HStA Fragm. 303, fol. B v

Veröffentlichung nur mit Genehmigung
des Thür. Hauptstaatsarchiv Weimars
und Quellenangabe gestattet.

Fragm. 303

quem uos dicitis quia
cecus natus est. quo
modo ergo nunc uid
det. Responderunt
ei parentes eius &
dixerunt. Scimus
quia hic est filius
nr. & quia cecus na
tus est. quomodo aut
tunc uidet nesci
mus. aut quis eius
aperuit oculos. nos
nescimus. ipsum in
terrogate. aetatem
habet. ipse de se lo
quatur. Hec dixe
runt parentes eius.
quia timebant iude
os. Iam enim conspi
tur xpm. extra sy
nagogam fieret.
propterea parentes
eius dixerunt quia
aetatem habet. ip
sum interrogate.
Vocauerunt ergo
rursum hominem
qui fuerat cecus &
dixerunt ei. da glo
riam deo. nos scimus quia
hic homo peccator
est. Dixit ergo ille.
si peccator est. nescio
unum scio. quia cecus
cum essem. modo
uideo. Dixerunt
ergo illi. quid fecit
tibi. quomodo ape

Weimar HStA, Dep. Handenberg Fragm. 12v

Weimar HSTA. Dep. Hardenberg Fragm. 12ᵃ

12.

respondit. ille homo
qui dicitur ihs. lutū
fecit. & unxit oculos
meos. & dixit mihi.
uade ad natatoriam
siloe. & laua. & abii.
& laui. & uidi. Dixe
runt ei ubi est ille.
ait nescio. Adu
cunt eum ad phariseos
qui cecus fuerat.
erat aūt sabbatum
quando lutū fecit
ihs. & aperuit oculos
eius. Iterum ergo in
terrogabant eum pha
risei quomodo uidis
set. ille aūt dixit eis.
lutum posuit mihi sup

exphariseis quidam.
non est hic homo a dō.
qui sabbatum non cu
stodit. Alii dicebant.
quomodo potest ho
mo peccator hec sig
na facere. & scisma
erat inter eos. Dicunt
ergo ceco iterū tu
quid dicis de eo qui
aperuit oculos tuos.
ille aūt dixit. quia
propheta est. Non
crediderunt ergo iu
dei de illo quia cecus
fuisset & uidisset.
donec uocauerunt
parentes eius qui ui
derat. & interroga

Ego Bobbo comes de Henneberc pro spe eterne uite territoriu qd in Saltzungen pprietatis iure
possedi in altare beati Bonifacii xpi martyris in fulda hac conditione delegaui ut priuato
usui fratru eiusdem ecclie in memoria mei cedat. Sepulta me inter ipsos post mortem mea
maneat. Anniuersariu meu communi oratio exq; do comendet. Porro idem predium ab ipsis hac
lege suscepi. ut ea ego qua posteri mei annuatim ex eode talentu persoluam. ne ab aliis usib eorum
alienet. Hanc traditionem ego Eberhardus abbas confirmo. Ne aquis infringat. auctoritate sigilli mei insigno.
Acta sunt hec anno incarnat mill. c. xvi. inductione viiii. in pante glose romanorum imperatore Heinrico
iuniore. aduocato eiusdem ecclie Colmaro seniore. Waymundo decano. Aldum maiore preposito. Hi
sunt testes qui uiderunt audierunt. Godeb comes de Henneb. German eiusd. Eberhard de Hulde. Gerh.
de nuchardeshusen. Gerl. de beyaho. Dudo de Steyn. Reginh de Saltzungen. Erminold de Sliesse.

Weimar StA

Traditio Bobbons comitis de Hennenberg 1116

Iunt testes qui dicti sunt audierit. Godeb comes de Hemmeneb. german eade D. Cunimund de Hildeb. Lyst.
de nuthardeshusen. Gerl. de beyslaho. Dido de Steyn. Reginh de Salzungen. Erminold de Sliesle.
Dido de fulda. 7 Almunt 7alú quã plures. Hec q̃ gesta fuerit. qñ offerens un bonũ cedit
in conspectũ aufgreng.

Weimar StA

Dronke, Cod. dipl. Fuldensis Nr. 773

Tradition Bobbonis comitis de Hemmenberg 1116

Dido de fulda. J almunt Jalú qua plures. Hoc q̃ ipsa fecerit. qd q̃ ffrenta in bona ecclesia

in conspectu aufferent.

Weimar StA
Dronke, Cod dipl Fuld. Nr. 773
Traditio Bobbonis comitis de Heimenburg 1116
Weimar StA